Doğan Kardeş

Mayıs 1960 ★ 125 Kuruş

SCANFAN

TİK-TAK AMCA

Bu kaplanın hiç canı kalmamış. Şu çocuğa bak, hayvanın bıyıklarını çekiyor. Buna bir çare bulmalı.
İşte bu çok işe yarıyacak.
MEŞHUR PEP KOMPRİMELERİ
BİR HAP SİZE BÜYÜK KUVVET VERİR
ECZANE
Al bakalım.
Aman! Pek fazla kuvvet ve cesaret verdi.
Bari ben de birkaç tane yutayım.
Haydi kafese!

LIBRARY OF SCANFAN

Doğan Kardeş
ÇOCUK DERGİSİ

Kuruluşu : 23 Nisan 1945

•

Sayı 494 - Mayıs 1960

Fiatı : 125 kuruş

•

Her ayın başında çıkar aylık çocuk dergisi ★ Sahibi : Kâzım Taşkent ★ Yazı işlerini fiilen idare eden : Şükrü Enis Regü ★ Yazı işleri bürosu : Galata, Kuledibi, İlk Belediye Caddesi, Küçük Hendek sokağı No. 27. Kat 1 ★ Mektup adresi : Posta Kutusu : 217 - Beyoğlu ★ Yazı işleri için telefon : 44 74 37 - 44 05 39 ★ Abone, posta ve banka havaleleri ve her türlü siparişler Divanyolu Klodfarer Caddesi No. 7 de Doğan Kardeş Yayınevine yapılmalıdır ★ Yayınevi telefonu : 27 34 54 ★ Abone şartları : 12 sayı hesabiyle yıllık 10 lira ★ Yurt dışı iki misli ★ Adres değişikliği için 50 kuruşluk posta pulu gönderilmelidir ★ Gelen yazılar, resimler basılsın basılmasın sahibine geri verilmez ★ Basıldığı yer : Doğan Kardeş Yayınları A. Ş.

☆

Doğan Kardeş Dergisi ve kitapları Yapı ve Kredi Bankasının kültür hizmetlerinden biridir.

19 Mayıs

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı bütün Türk milletine kutlu olsun. Türk milletinin kurtuluş hareketi, büyük Atamızın 19 Mayıs 1919 da Samsuna ayak basmasiyle başladığı için, her yıl bu tarihî günü bir gençlik bayramı olarak kutluyoruz. O gün Cumhuriyeti bize emanet eden kurtarıcımız Atatürk'ü sevgi ve saygıyle anıyoruz.

SANAT MÜSAMEREMİZ

Doğan Kardeş'in 15 yaşını bitirmesi münasebetiyle 23 Nisan'da Spor ve Sergi Sarayında yapılan Sanat Müsameremizi gelecek sayımızda bütün tafsilâtıyla ve resimleriyle anlatacağız.

Bu sayımız basılırken, Sanat Müsameresi yapıldığı için, şimdi size ancak müsameremizin pek parlak geçtiği haberini verebileceğiz.

Onda vazife alan bütün kardeşlerinize, ablalarınıza ve ağabeylerinize şimdiden teşekkürlerimizi bildiririz.

ANNELER GÜNÜ

Her yıl Mayıs ayının ikinci pazar günü bütün medeni dünyada «Anneler Günü» kutlanır. O gün büyük, küçük bütün çocuklar annelerine hediyeler verirler, onların gönüllerini alırlar.

Çocuklarını büyütmek, yetiştirmek için şefkat ve sevgilerini esirgemiyen annelere bizler çok şeyler borçluyuz.

«Anneler Günü» nde, sevgili annelerimizi sevindirmeyi unutmıyalım.

TEŞEKKÜR

15 yaşımı doldurduğum için, Türkiye'nin her tarafındaki okuyucularımdan bir alay tebrik mektubu alıyorum, hepsi tatlı dilleriyle en iyi dileklerini bildiriyorlar. Hepsine candan teşekkür ederim.

Bana yeni okuyucu kardeşler, aboneler bulduklarını müjdeleyen kıymetli kardeşlerime de ayrıca teşekkürlerimi sunarım. Beni çok sevindirdiniz, hepiniz sağ olunuz. Allah da sizi sevindirsin!

Topkapı Sarayı Bahçesinde lâleler.

Lâlenin Büyük Yolculuğu

BUGÜN lâle denilince, Avrupalılar arasında, ilk akla gelen memleket Holânda'dır. Lâlenin en güzel çeşitleri orada yetişir, hem yalnız ev bahçelerinde değil, sırf lâle yetiştirmek için işlenilen binlerce dönümlük tarlalarda. O dümdüz memleketin ufuklara kadar uzayıp yayılan lâle tarlalarının ilkbahar manzarasını düşünün, ne tarafa baksanız renklerin en tatlıları, biçimlerin en güzelleri gözlerinizi okşar, manzarayı seyre doyamazsınız. Sonra yılın ilk lâle mahsulünün mezatla satılışı vesilesi ile yapılan tam mânasiyle «şenlikler» köylülerin renk renk elbiseleri, halk dansları ve türlü oyunlar, birbirinden güzel eğlenceler de vardır.

Bu yıl lâle şenlikleri ayrıca büyük törenlerle daha da canlı ve parlak olacak. Zira ilk lâle soğanları Holânda topraklarına bundan tam 400 yıl önce 1560 da girmiştir. Holânda'da lâlenin 400. yaş günü.

Holândalılar, bu gün için ne kadar parlak törenler yapsalar yeridir. Çünkü lâle o memlekette yalnız bir süs çiçeği değil, halka milyonlar getiren devamlı bir kazanç kaynağı, bir ticaret mataıdır.

Lâleye, Avrupalılar **tulip** derler. Bu kelimenin aslı Doğu Türkçesinde «tulbant» yani tülbent'dir. Bugün Holânda'nın «millî» çiçeği sayılan ve o memleket halkına milyonlar kazandıran lâle ilk defa 400 yıl önce memleketimizden götürülen soğanlarla üretilmiştir.

1560 ta Kanunî Sultan Süleyman padişahtı. Onun 46 yıl süren saltanat zamanı Osmanlı İmparatorluğunun en kuvvetli ve Osmanlı medeniyetinin en parlak devridir. O devirde Türkiye'ye Almanya İmparatoru V. Karl tarafından gönderilen Busbecq adında çok zeki ve geniş bilgili bir elçi gelmiş ve uzun müddet aramızda yaşamış, birçok yerlerimizi gezip görmüştür. Memleketimizin lâlelerini pek seven elçi Busbecq, bunların so-

ğanlarını kendi memleketi olan Felemenge götürmek istemişti, fakat o zaman her istenilen şey Türkiye'den dışarı çıkarılamazdı, yasaktı. Elçi, kaçakçılık etmeğe mecbur oldu ve bir miktar lâle soğanını memleketine dönerken bindiği posta arabasına gizlice alarak Felemenge götürdü.

İşte 1560 ta yapılan bu zarif kaçakçılığın, sonra Holânda'ya sağladığı pek büyük ve devamlı kazançlara sembolik bir teşekkür borcu olarak geçen mart sonlarında tam 400 yıl önceki şekilde yapılmış bir posta arabası ile kuvvetli on at özel, büyük kamyonlarla İstanbul'a getirildi. Kısa fakat pek ince bir törenle aldığı lâle soğanlarını 400 yıl önce olduğu gibi, yer yer değiştirilip dinlendirilecek dört atın çektiği posta arabası memleketimizden yola çıktı ve 24 saat sonra da sınırdan geçti. 6 mayıs günü Rotterdam şehrine varacaktır.

400 yıl önce olduğu gibi atlı posta arabası içinde İstanbuldan Holândaya giden lâle soğanları.

Çok tuhaftır ki, 1560 da bizden giden ilk soğanlarla üretilen lâleler Holanda'da o kadar güzel gelişti ki, 200 yıl sonra Sultan III. Ahmed'in zamanında «Lâle Devrinde» meraklı devlet büyükleri binlerce florin (Flemenk altını) harcıyarak Holândadan nadir güzellikte lâle çeşitleri getirtiyorlardı. Halbuki lâle, eti ile canı ile ve adı ile, halis bir Türk çiçeğidir.

Binalarımızı süsleyen çinilerimize eşsiz güzelliklerini veren motiflerin başında lâleler gelir. Ne yazık ki, Osmanlılığın çöküş devrinde, kıymetli birçok şeylerimiz arasında, başta lâle olarak, çiçek, bahçe sevgisini ve bahçe zevk ve üslûbunu da kaybetmişiz. Şimdi onları yeniden kazanmağa çalışıyoruz.

Yürüyen Şapka

Suna ile Orhan bir gün bahçede oyun oynarlarken yağmur yağmıya başladı. Evlerine girecekleri sırada yerde bir kirpi gördüler. Kirpi top gibi kıvrılmış, dikenlerini kabartmıştı. Suna:

— Yazık, ıslanacak, dedi. Yağmur dininceye kadar onu evde tutalım, olmaz mı?

Orhan eve koşup kalın bir eldiven getirdi. Bunları eline takarak kirpiyi dikkatle eve taşıdı. İki kardeş hayvancağızı palto ve şapkaların durduğu bir dolaba koydular. Sonra da mutfakta oyun oynamıya başladılar. Biraz sonra babaları çocukları çağırdı.

— Çocuklar, buraya gelin. Çok komik bir şey var. Şapkam dolaptan dışarıya çıkmış. Kendi kendine yürüyor.

Adamın söylediği doğruydu. Şapka yürüyordu. Çocuklar işin aslını bildikleri için gülmeye başladılar. Bahçeden getirdikleri kirpi şapkanın altına girmişti. Belki de dolapta şapka hayvanın üstüne düşmüştü. Dikenleri şapkaya battığı için zavallı hayvan bu yükün altından bir türlü kurtulamıyordu. Orhan:

— Şuna bakın, kaplumbağa gibi evini sırtında taşıyor, dedi.

Babaları kirpiyi dikkatle şapkanın içinden çıkardı. Çocuklar da başına başka bir şey gelmesin diye yeniden bahçeye götürdüler. Yağmur dinmemişti, ama kirpi bahçede olanca kuvvetiyle yürümeğe başladı. Suna:

— Şapka giymek hoşuna gitmedi, dedi. Bizimle gelmektense ıslanmıya razı imiş.

En güzel
En faydalı
Çocuk kitapları
Doğan Kardeş
Yayınlarıdır.

Hind/Arap Rakamları

BÜYÜK BİR TÜRK BİLGİNİ

ÖZCAN dayısına sordu :

— Geçenlerde bir konuşma sırasında, «sıfır pek önemli bir buluştur,» demiştiniz. Sonradan çok düşündüm ama, onun neden pek önemli bir buluş olduğunu, doğrusu, anlıyamadım. Gerçekten böyle midir?

Dayısı :

— Öyledir, Özcan, dedi. Hem o kadar önemlidir ki, medeniyet tarihinde en büyük icadlar arasında sayılsa bile yeridir. Neden böyle olduğunu anlatayım da iyice aklın ersin. Ama ilkin sana bir şey sorayım : Roma «rakamlarını» bilir misin?

— Hani şu eski saatlerde, kitapların bölüm başlarında, asır sayılarını numaralamakta kullanılan harfler değil mi? Bilirim, merak etmiş, öğrenmiştim.

Bu sırada dayısı, üzerine bir şey yazdığı bir kâğıdı Özcan'a uzattı :

— Öyle ise oku bakayım şunu!...

Özcan kâğıttaki yazıyı dikkatle gözden geçirdi :

— CIX, yani Roma rakamı olarak yüz dokuz, dedi.

— Güzel, şimdi onun altına, gene Roma rakamı ile, sen de otuz altı yaz.

— Yazdım.

— Bakayım, nasıl oldu?

Özcan kâğıdı gösterdi :

CIX
XXXVI

Dayısı :

— Şimdi bu iki sayıyı çarp.

Özcan kâğıda 109 ve 36 yazdı...

Dayısı :

— Yooo!... dedi. Öyle değil, Özcan, Roma rakamları ile çarpacaksın.

Özcan durdu, rakamlara tekrar baktı, parmakları ile havada bir şeyler çizdi, biraz düşündü, sonra :

— Olmaz dayıcığım, dedi, Roma rakamları ile çarpma yapılamaz.

— Yapılamaz, haklısın Özcan, diye cevap veren dayısı sözlerini şöyle tamamladı :

— Haklısın, Özcan, yapılamaz. Bizim rakamlarda kolayca yaptığımız aritmetik işlemlerini Roma rakamları ile yapamayız.

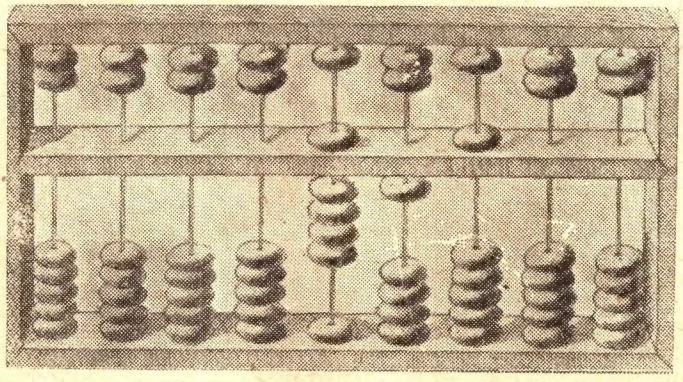

Eski Romalıların kullandıkları ABAKUS Hind/Arap rakamlarının yayılmasından önce. Avrupada hesap işleri bu aletle yapılırdı. Arap rakamları hesabı kolaylaştırır. Matematik bilgileri ondan sonra alabildiğine gelişti.

Sonra Özcan'a rakamların tarihini ve sıfırın önemini kısaca anlattı.

✶

Şimdi, bütün dünya milletlerinin kullandıkları rakamlara Avrupalılar eskiden beri «Arap rakamları» derler. Çünkü bunları onlar Arapça kitaplardan öğrenmişlerdir. Orta çağlarda dünyanın bu tarafında, Akdenizi çevreleyen ülkelerde, iki medeniyet vardı. Batı (Hıristiyan) medeniyeti, Doğu (İslâm) medeniyeti: O zamanlar Doğu (İslâm) medeniyeti Hind ve Çin memleketlerine kadar genişletilmişti. Bu medeniyet birçok bakımlardan Batı medeniyetinden üstündü. Bazı ilimlerde, hele matematikte pek ileri idi. Batı milletleri sayıları, eski Romalılardan kalan usule göre, Roma rakamları ile yazarlardı. Basit aritmetik işlemleri için «abakus» dedikleri pek sâde bir hesap âleti kullanırlardı.

Eski Yunanlılar, geometrinin esaslarını koymuşlardı. Yakın zamanlara kadar okullarımızda, Yunan matematik bilgini Euklid'in M. Ö. beşinci asırda yazdığı geometri kitabı okutulurdu. Orta çağlarda da o hali ile kaldı. Ancak XII. asırda bir taraftan «Arap rakamlarının» yayılması, öbür taraftan da Doğu (İslâm) bilginlerinin matematik alanında gerçekleştirdikleri yeni gelişmelerin öğrenilmesi üzerine Batıda matematik çalışmaları canlandı ve matematik bilgileri gelişmeye başladı.

✶

Şimdi bütün dünyanın kullandığı dokuz sayı, bir de sıfır işaretinden ibaret rakamları Avrupalılar Araplardan öğrendiler. Ama bunları icad edenler Araplar değildi, Hindlilerdi. Araplar Hindlilerden öğrenmişlerdir. Avrupalıların Araplardan öğrenmesi bizim için çok dikkate değer bir tarzda olmuştur.

Doğu (İslâm) medeniyetinin kültür bölgelerinden biri, o zamanlar, Orta Asyada Türkistan'ın bir bölgesi olan Hoarizimdi. Burada doğmuş ve yetişmiş Musa oğlu Muhammed adında büyük bir hoca IX. asrın 20. yılları içinde Bağdad'ta ders okutuyor ve kitaplar yazıyordu. Derin ilmi ve kıymetli eserleri ile o kadar tanınmıştı ki, kendisine sadece El-Hoârizmi (yani Hârizimli) derlerdi. Soydan soptan Türk olan «Hârizimli» matematiğin önemli kollarından olan, cebir ilmini, yazdığı bir kitapla ilk defa ortaya çıkarmıştır. Bu sebeptendir ki, bütün Avrupa dillerinde bu ilim, ona Harizimlinin kitabında verdiği Arapça ismiyle adlanır: Algebra (= El-Cebir).

Hârizimlinin eserleri XI. asırda Lâtinceye çevrildi. O çağlarda Doğu'da kültür dili Arapça, Batıda Lâtince idi. Bu eserlerden Avrupa bilginleri hem yeni bir matematik bilgisi olan cebir'i,

GENÇLİK ve SPOR BAYRAMI — Her yıl 19 Mayısta yurdun her yerinde geçit törenleri ve spor gösterileri yapılır. Türk gençliği vatana, millete, güzelliğe, doğruluğa bağlılığını bütün dünyaya ilân eder. O gün vatanı kurtaran, bizi yeni bir hayata kavuşturan büyük Atamızın istediği gibi sağlam vücutlu, aydın kafalı vatandaşlar olacağımıza ant içeriz.

YAZISIZ

hem de sonraları bütün dünyaya yayılacak olan Arap rakamlarını ve bunlarla sayılar yazmak, hesap işlemleri yapmak usulünü öğrendiler.

Arap, yahut, daha doğru olarak Arapların verdikleri isimle, Hind rakamları şimdi daha ilk okulda öğrenildiği için bunların önemi üzerinde söylenecek bir şey yoktur, yalnız sıfırın önemi üzerinde durmak gerekir.

Zira sayıların onarlık rakam gurupları esasına göre toplanıp yazıldığı bu sistem ancak «sıfır» la işleyebilir. Hindliler buna «sunya» yani «boş» adını vermişlerdi, çünkü bir rakam gurupunda bu işaretin bulunduğu sıra «boş» sayılıyordu. Meselâ : 100, 110, 111 guruplarından birincide onlar ve birlerden sayı bulunmadığı için «boş» kalan yerlere sıfır konulmuştur. İkincide yalnız birlerden sayı bulunmadığı için bir yer «boş» kalmış, sıfırla örtülmüştür. Üçüncüde sıfır yoktur, zira bunda birler, onlar, yüzler guruplarının her birinden sayı vardır, boşluk yoktur.

«Sunya» yı Araplar, gene boş mânasında olan, sıfır kelimesi ile karşıladılar. Bugün Avrupa dillerinde bu kelimenin az çok değişikliğe uğramış şekilleri kullanılmaktadır.

Arap rakamlarını Avrupalılar Hârizimli Türk bilgini Mehmed'in kitaplarından öğrendiler. Cebir usulünü geliştirip dünyaya bildiren de gene bu Türk bilginidir. XV. yüzyılda bile bazı Avrupa üniversitelerinde cebir Harizimlinin kitabından okutuluyordu.

Ne kadar büyük veya küçük olursa olsun bu rakamlarla yazılmıyacak bir sayı ve yapılamıyacak bir matematik işlemi yoktur. Bu da o rakamlara işleklik veren sıfır sayesindedir.

Avrupa'da matematik bu rakamların yayılmasından sonra gittikçe hızını artırarak gelişmiş, bugünkü mertebesine ermiştir.

★

Orta Amerika'da şimdiki Guatemala devletinin topraklarında, Amerika'nın keşfinden önceki zamanlarda Mayalar denilen bir millet topluluğu pek dikkate değer bir medeniyet kurmuştu. Bugün yalnız harabeleri kalmış olan o medeniyet içinde Mayaların güzel sanatlarda ve ilimde, hele matematik ve astronomide, ne kadar ilerlemiş olduklarını gösteren heykeller, kitâbeler, dikili taşlar ve taş levhalara hakkedilmiş takvim ve astronomi hesapları bulunmuştur. Bu hesapları inceleyen zamanımızın matematik bilginleri, Mayaların sıfır kullandıklarını hayretle görmüşlerdir. Büyük okyanuslarla ayrılmış kıtalarda, birbirinden binlerce kilometre uzakta yaşayan Hindlilerle Mayaların, o eski zamanlarda birbirlerinden bir şey öğrenmeleri imkânsızdı. Görülüyor ki, insan aklı Hind'te nasıl işliyordu ise Mayalar ülkesinde de öyle işlemiş ve bu konuda aynı eseri vermiştir.

A. B.

★

Her Doğan Kardeş okuyucusu, yalnız bir tek YENİ okuyucu bulsa, Doğan Kardeş'in okuyucu sayısı birden bir misli çoğalır.

SAATÇİNİN GUGUKLARI

İSVİÇRE'nin şirin bir kasabasında, yaptığı guguklu saatlerle ün salan Hans adlı bir saatçı vardı. Çok çalışkandı. Gün doğarken işe başpar, geceleri, herkes yattıktan sonra çalışmağa devam ederdi. Kasabanın çocukları Hansın dükkânındaki guguklu saatlerin seyrine doyamazlardı. Ev şeklinde irili ufaklı saatlerin her saat başında iki kanatlı bir penceresi açılır, minnacık bir guguk kuşu dışarı fırlıyarak «Gu-guk, gu-guk!» diye saatin kaç olduğunu bildirirdi.

Bir kış gecesi işe dalan Hans, kuşcukların 12 defa gugukladıklarını duyunca :

— Amma da geç kaldım! diyerek âletlerini topladı, yatmağa gitti.

Yorgunluktan mı ne, birden uyuyamadı. Bir aralık atölyeden bir takım sesler, hışırtılar duydu. İlkin aldırmadı ama, gürültü kesilmeyince merak etti. Kalktı, kapı aralığından atölyeye baktı. Gördüğü şeyler öyle tuhafına gitti ki, «Rüya mı görüyorum yoksa?...» diye mırıldandı, gözlerini uğuşturdu.

Adamcağız şaşırmakta haklıydı : Bütün guguklar zamansız dışarı fırlamış, Hans'ın masasına konmuşlardı. Hans'ın onları şaşkınlık içinde seyrettiğini görünce :

— Sen de gel usta, seni de ilgilendiren şeyler konuşacağız! diye onu çağırdılar.

Guguklar insan dilinde konuşmağa başlayınca saatçı : «İyi saatte olsunlar işi bu, kaçmalıyım!...» dedi. Kapıya davrandı. Kuşlardan biri, arkasından :

— Dur, gitme Hans Usta, bir uzlaşma yapalım seninle! diye seslendi.

— Ne uzlaşması?

Kuşcuklar Hans'ın etrafını sardılar, dertlerini dökmeğe başladılar. Yalnız dükkândaki değil, kasabada ne kadar guguklu saat varsa içindeki gugukların hepsi hallerinden şikâyetçiydi :

— Çok çalışıyor yoruluyoruz...

— Her saat değil, üç-dört saatte bir çalmak istiyoruz!

Bazıları evlerinden memnun değildi : Kimi daha küçük, kimi daha büyük ev istiyordu... Hepsi havada uçan kuşları kıskanıyor, onlar gibi hür olmağa hevesleniyordu.

Sonunda Hans Ustanın sabrı tükendi :

— Daha istediğiniz şey yok mu, diye bağırdı. Beyinsiz kuşlar, saat denilen makinenin adı üstünde, günün yalnız çeşitli bölümlerini değil, saatlerini göstermek için kullanılır, bunu bilmiyor musunuz? İnsanlar saatsiz yapamazlar.

Hans Usta küçük isyancılara, dünyada herkesin, her şeyin bir işe yaramak için yaratıldığını anlatmağa çalışırken kasabanın kitaplığı için hazırladığı büyük bir saatin canlı guguk iriliğindeki guguk'u kalın bir sesle:

— Boşuna yorulma Hans Usta. Bundan sonra yapacağın saatlerdeki guguklara anlatırsın bunu! diye sözünü kesti. Biz gidiyoruz, hoşça kal!...

— Nereye gidiyorsunuz?

— Kardeşlerimizin yaşadıkları ormana...

Durumun ciddî olduğunu gören Hans, kuştan kuşa koşuyor, kâh tatlılıkla, kâh sertlikle onları yerlerine yollamağa çalışıyordu.

— Dışardaki hayat size göre değil, çocuklar; orman bilmediğiniz, görmediğiniz tehlikelerle dolu...

— Görmeden inanmayız sana! dedi guguklardan biri. Sonra hep birden atölyenin

BİLMECELER

- Ne çeşit kuşakları belinize bağlıyamazsınız ?
  Cevap: Gökkuşaklarını.
- Hangi kuşun adı daima kibarca söylenir?
  Cevap: Bay-kuşun.
- En büyük börek nerede yapılır?
  Cevap: En büyük tepside.
- Fil kadar büyük olup kuş gibi hafif olan şey nedir?
  Cevap: Filin gölgesi.
- Ağır bir şey değildir, ama bir kayığı batırabilir. Bu nedir?
  Cevap: Bir delik.
- Sağ ayağınızla neye vuramazsınız?
  Cevap: Sağ ayağınıza.
- Gece yatmadan önce en son neyimizi çıkarırız?
  Cevap: Ayaklarımızı yerden yatağa çıkarırız.

penceresinden uçuverdiler.

Hans Usta gözleri dolu dolu arkalarından baka kaldı.

Hemen ertesi sabah Hans Ustanın korktuğu şey başına geldi : Kasabanın hayatının düzeni kökünden sarsıldı. Sabah treni istasyon şefinin vakitlice uyanmaması yüzünden bir rötar yaptı. Dükkânlar kimi öğleye doğru, kimi öğleden sonra açıldı. Öğretmenler, okula çocuklardan sonra geldiler. Hans kederinden çalışamaz oldu. Kuşcuklara hem kızıyor, hem merak ediyordu onları. Sonunda atölyesini kapadı, orman yolunu tuttu.

★

Guguklu saatlerin kuşları uzaktan pırıl pırıl ışıldayan bir karlı dağa doğru uçtular. Ama uçmağa alışık olmadıkları için yol pek uzun, yorucu geldi.

Kitaplığın saatinin, boyca en iri olduğu için sürübaşı olan guguk :

— Dağda işimiz yok, arkadaşlar, dedi. Kuşların yeri orman. Ormana uçalım, oraya yerleşelim.

Ormana varınca bir kara çamın geniş dalına kondular. Birdenbire ışıklı bir şeyin onlara doğru ilerlediğini gördüler, korkuyla birbirlerine sokuldular. Gelen, gece karanlığında gözleri fosfor gibi parlayan bir gece kuşuydu.

Küçük guguklar hep birden :

— Dokunma bize!... Bizden kimseye fenalık gelmez, ne olursun dokunma!... diye yalvarmağa başladılar.

Gece kuşu dokunmıyacağına söz verdi. Kim olduklarını, nereden geldiklerini sordu, sonra gece kalmaları için bir ağaç kovuğu gösterdi. Yorgunluktan bitkin bulunan kuşlar deliksiz bir uykuya daldılar. Ama gün doğmadan, dışardan gelen bir «Gu-guk, gu-guk!» guguklamasiyle uyandılar. Ormanda da saatlerin bulunduğuna pek sevindiler, kovuktan dışarı fırladılar. Ama dalın birinde olanca sesiyle durmadan guguklayan kocaman kuşu görünce şaştılar.

Okul saatinin guguğu dayanamadı :

— Ablacığım, saati şaşırmış olmayasın, dedi. Güneş yeni doğuyor; kaç kere öttün sen?

Orman guguğu saat guguğuna küçümsiyerek baktı :

— Canım istediği kadar öttüm. Sana ne, kimsin sen?

Kuşcuklar hep bir ağızdan ona da hikâyelerini anlattılar. Sürübaşı :

— Biz de orman kuşları gibi burada hür, bahtiyar, rahat yaşamak istiyoruz! diye ekledi.

Koca guguk güldü :

— Hür olmasına hürüz. Belki bahtiyarız da... Rahatımıza gelince... yukarıya bakın!

Küçük guguklar, havada güzel, heybetli bir kuş gördüler. Kuş, geniş daireler çizerek gökten aşağı iniyordu. Bir anda, düşen bir taş hızıyle kendini yere attı, otlar arasında uyuklayan bir kekliği kapıp yine havalandı.

Saat gugukları dehşet içindeydiler :

— Ne yapacak onu?

— Yiyecek!...

Orman guguğu, saat kuşlarına, ormana avlanmağa gelen bir kediyi gösterdi :

— Bu da düşmanlarımızdan biri... Ondan başka köpek, tilki, sansarlar var... Ama hepsinden tehlikeli, hepsinden amansız ormana tüfekleriyle gelen iki ayaklılar!

— İnsanlar mı?... Yo, yanılıyorsun abla, insanlar iyi kalblidir.

— Avlandıkları zaman...

— Bizim Hans Usta avlanmaz.

Küçük kuşlar hep birden yumuşak başlı, güler yüzlü Hans'ı övmeğe başladılar. Orman guguğu onlara pek inanmadı ama kırmamak için :

— Belki sizin Hans başkalarına benzemez, dedi. Öyleyse niçin onu bırakıp kaçtınız?

Öyle ya, ne diye şeytana uyup da kaçtılar?... Kuşcuklar çoktan pişmandılar ama geri dönemezlerdi artık...

Aksi gibi hava birdenbire bozdu, şiddetli bir yağmur başladı. Geceledikleri kovuktan uzaklaşan guguklar sırsıklam oldular, gonduklarını dalda güçlükle tutunabiliyorlardı. Tam o sırada, tanıdıkları bir ses duydular :

— Neredesiniz sevgili kuşcuklarım, neredesiniz?

Küçük kaçaklar sevinç dolu bir, «Gu-guk» la cevap verdiler, Hans Ustanın uzattığı şapkanın içine bir bir atladılar. Artık evciklerine, ödevlerine kavuşmaktan başka istekleri yoktu.

★

— Gu-guk, gu-guk!...

Hans Usta, ilk ötüşü duyar duymaz sıçrayarak uyandı, etrafına şaşkınlıkla baktı : Çalışırken masa başında uyumamış mıydı!...

Gün yeni ağarıyordu. Hans, saat 5-i bildiren küçük guguklara sevgiyle gülümsedi, elini yüzünü yıkamağa gitti.

Nihal Yalaza TALUY

KARAGÖZ OYNUYORUZ

Meraksız çocuk, kokusuz çiçeğe benzer!

Karagözcük — Babacığım, bugün öğretmen sınıfta meraklarımızı sordu.

Karagöz — Yine bilmece gibi konuşuyorsun, anlamadım.

Karagözcük — Bunda anlaşılmıyacak bir şey yok ki babacığım. Öğretmen, hepimize ayrı ayrı nelere merak ettiğimizi sordu.

Karagöz — Kusura bakma ama yine bir şey anlıyamadım. Meselâ, ben annen eve geç gelirse, merak ederim. Sen hastalanırsan merak ederim. Kalbim fazla atarsa, merak ederim.

Karagözcük — Öyle merak değil babacığım.

Karagöz — Ya nasıl merak oğlum?

Karagözcük — İnsanın boş zamanlarında kendisini oyalamak için yaptığı bazı işler...

Karagöz — Haa... şimdi anladım. Merak sardığı şeyler demek istiyorsun. Senin öğretmen, bu sefer de yaman bir mesele atmış ortaya doğrusu... Eee... anlat bakayım, ne gibi meraklar çıktı meydana?

Karagözcük — Evvelâ babacığım, birçok kardeşlerimizin hiçbir merakları olmadığı meydana çıktı. Öğretmen buna çok üzüldü: «Meraksız çocuk tuzsuz yemeğe benzer» dedi.

Karagöz — Çok güzel, bayıldım bu benzetmeye.

Karagözcük — Dahası var babacığım: «Meraksız çocuk kokusuz çiçeğe benzer,» dedi.

Karagöz — Bu da mükemmel bir buluş. İçinizde hiç merak sahibi çocuklar çıkmadı mı?

Karagözcük — Çıktı babacığım, çıktı. Meselâ ben, fotoğraf çekmeye meraklı olduğumu söyledim. Benden başka daha iki çocuk da benim gibi fotoğraf meraklısı imişler. Öğretmen, sınıfta bizim çektiğimiz fotoğraflardan bir sergi yapmamızı istedi.

Güzel Sözler

★ **Kendi sırrını ağzından kaçıran, başkalarınınkini hiç ağzında tutamaz.**

★ **Rahat bir vicdan en yumuşak yastıktır.**

★ **Başladığın işleri bitirmeye de alış.**

★ **İhtiyarlıkta rahat etmek isteyen gençlikte yorulmalıdır.**

★ **Her işe burnunu sokan hiçbir işte başarılı olamaz.**

★ **İçi gülenin yüzü de güler.**

★ **Küçücük tatlı sözler, büyük hiddetleri bastırır.**

★ **Her güçlük bir derstir.**

★ **Lâfla değil, işinle öğün.**

★ **Hayvanları sevmeyen insanları da sevmez.**

Karagöz — Aferin ona...

Karagözcük — Sonra birkaç tane pul meraklısı varmış.

Karagöz — Pulculuk da iyi meraktır doğrusu. Yalnız benim gibi maymun iştahlı olmamak şartiyle. Ben de küçükken pul toplamağa meraklı idim, sonra nedense bıraktım. Keşke bırakmasaydım. Benimle pul toplamaya başlayan arkadaşlarımın şimdi binlerce lira değerinde koleksiyonları var. Ben avucumu yalıyorum. Sabırsızlığımın cezasını çekiyorum.

Karagözcük — Öğretmen de aynı şeyleri söyledi.

Karagöz — Marifet bir şeye merak sarmak değil, ona devam edebilmek... Daha başka ne gibi meraklılar çıktı aranızdan?

Karagözcük — Üç arkadaşımız piyano çalıyorlarmış. Onlar da gelecek hafta bize bir konser verecekler.

Karagöz — Çok iyi, beni de götürürsen konsere çok sevinirim.

Karagözcük — Bir arkadaşımız kartpostal topluyormuş. Bir başkası kelebek meraklısı imiş. Bir başkası deniz kabuklarına düşkünmüş. Bir başkası kitaba.

Karagöz — Ooo, yine de bir hayli meraklı varmış içinizde.

Karagözcük — Şimdi bu arkadaşların hepsi kendi koleksiyonlarını getirecekler, okulumuzda büyük bir merak sergisi açacağız.

Karagöz — Desene sizin okul, bu işte de «öncü» olacak?!...

★ **Karasinekler, mikropların taşıt araçlarıdır!** ★

Afişli Oda

VURAL'ın acayip bir merakı vardı. Duvarlara asılan afişlere, ilânlara bayılırdı. Kullanılmıyan eski afişleri toplar, evine getirirdi. Bazan dairelere, fabrikalara giderek yeni afişler isterdi. Çeşitli yerlerde dağıtılan reklâm ve broşürleri de toplardı. Eline geçiremediği bir levha veya afiş oldu mu, ona dikkatle bakar, sonra eve dönünce, aynını yapmıya çalışırdı. Bütün bunları yatak odasına asardı. Oda kapısının üstünde kırmızı karton üzerine iri, siyah harflerle yazılmış, «İtfaiye Dairesi» diye bir tabelâ asılıydı. İtfaiyecilik oynamayı çok severdi de ondan. Duvarlarda «şoför yavaş», «lütfen çimenlere basmayın», «sigara içilmesi yasaktır», gibi yazılar, konserve, çukulata, temizlik tozu ve daha akla gelebilen çeşit çeşit şeylerin afişleri vardı.

Yatağına yattığı zaman tavanda asılı duran, bir seyahat acentasının afişini seyrederdi. Bunun üstündeki kocaman uçak resmini pek beğenirdi.

Vural, afişlerden daha başka şeyler de toplardı. Çeşitli kutular, şişeler, resimler, renkli kâğıtlar, biletler, zarflar, pullar, eski paralar, midye kabukları, çakıl taşları, eski âletler, daha neler de neler... Bunlar o kadar çoğalmıştı ki, yatak odasını bir türlü toplayıp düzene sokamıyordu. «Eşyalarımı yerleştirebileceğim bir dolap olsa» diye düşündü. Bodrumda çok eski bir yazı masası vardı. Ne zamandan beri kullanılmıyordu. Oraya atılmış, unutulmuştu. Babasına :

— Bodrumdaki yazı masasını alıp içine eşyalarımı koyayım mı, diye sordu.

Babası biraz düşündükten sonra :

— Hiçbir işe yaramıyor, sana verirdim, ama ben başka bir şey düşünüyorum, diye cevap verdi. Sobayı tutuşturacak tahta parçası kalmadı. O masayı parçalayıp kullanacaktık. Biliyorsun bu kış için aldığımız tahta parçası bitti. Artık yeniden alamayız.

Çocuk :

— Ne olur baba, yazı masasını parçalamayın, diye yalvardı. O benim çok işime yarayacak. Başka bir yerden tahta parçası bulmaya çalışalım.

Babası çocuğun çok yalvardığını görünce birkaç gün daha masayı kırmamaya söz verdi.

Vural o gün okuldan dönerken evlerinin bulunduğu sokakta, büyük bir köşkün penceresinde bir yazı gözüne ilişti : «Kiralık». Yazıya bakarken bahçede ev sahibini gördü. Adamı iyi tanırdı.

— Köşkü kiraya mı veriyorsunuz, diye sordu.

— Evet oğlum. Her tarafını yeniden boyattım. Şimdi de şu bahçedeki ağaçları budamak istiyorum, ama vaktim pek az, acele etmeliyim. Arkasından da budanan dalları kaldırıp bahçeyi temizlemek lâzım.

Vural'ın aklına çok iyi bir şey gelmişti :

— Amca, ben size yardım ederim, dedi. İki kişi olunca işler çabuk biter. Ağaç dallarını nereye koyacaksınız?

— Bilmem, ne yapsak acaba?

— Eğer size lâzım değilse bize verin. Ateş yakmak için tahtamız kalmadı. Bunlar işimizi görür.

Vural dalları eve götürürse babasının kendisine eski yazı masasını vereceğini de anlattı. Adam bunları öğrenince budadığı bütün dalları çocuğa verdi. O da bunları evine taşıdı. Sonra da bahçeyi süpürüp temizledi. Bu yardımlaşmadan ikisi de çok memnun kaldılar. Karşılıklı birbirlerine birkaç kere teşekkür ettiler.

Vural, bodrumdaki yazı

Çin Yolunu Ararken...

KRİSTOF Kolomb'un bilinmiyen ülkelere doğru yaptığı seyahatleri Avrupa'da duyulunca bir İngiliz gemicisi John Cabot da aynı şeyleri yapmaya heveslendi. İngiltere kıralına, Çin'e gitmek istediğini bildirdi. Kıral :

— Dileğini kabul ediyorum, dedi. Çin'e git. Yalnız Kristof Kolomb'un bulduğu yerlere gitme. İspanya kıralı o ülkeleri kendi topraklarından sayıyormuş. Aramızın açılmasını istemem. Sen kuzey yolundan Çin'i bulmaya çalış.

John Cabot :

— Peki efendim. Bulduğum her memlekete İngiliz bayrağını dikeceğim, diyerek kıralın huzurundan ayrıldı.

John Cabot'un on sekiz kişilik ufak bir gemisi vardı. Bununla yola çıktı. Açık denizde haftalarca ilerledi. Hava çok soğuktu. Sık sık aysberglere rastlıyorlardı. Yedinci haftanın sonunda kara göründü. Burası dümdüz, koyu renkli bir topraktı. Üstünde bazı küçük ağaçlar çıkmıştı. John Cabot :

— Çin'in hiç böyle bir yer olduğunu duymamıştım, dedi. Ama yolumuza devam edelim. Belki ipekli elbiseli Çinlilere rastlarız.

Kristof Kolomb gibi o da Çin'e varamamıştı. John Cabot, Kuzey Amerika'nın şimdi Labrador denilen yerini bulmuştu. O zaman burası tamamen boş bir topraktı. Gemiciler yiyecek bir şey bulamayınca açlıktan ölmemek için memlekete dönmeye karar vermişlerdi.

Denizde balıklar kaynaşıp duruyordu. Bunlar sürüler halinde geminin yanından geçiyor, gümüş gibi parlıyorlardı. Yiyecekleri bittiği için gemiciler yol boyunca bunlarla karınlarını doyurdular.

John Cabot'un sağ salim İngiltere'ye dönmesine kıral çok memnun oldu. Gemicilere mükâfat verdi.

İngiliz, Fransız ve Portekizli balıkçılar, John Cabot'un geçtiği denizlerdeki balıkların çokluğunu duyunca, kendileri de oralara açılmaya başladılar. Ondan sonra her yıl Labrador yakınlarına kadar gidip ilk defa Cabot'un gemicilerinin tuttuğu morina balıklarıyla gemilerini doldurarak bunları kendi memleketlerinde sattılar.

masasını silip temizledikten sonra o akşam babasıyla beraber yatak odasına taşıdı. Hemen oturup bir kartonun üstüne «Her iş için pratik yazı masası» diye yazdı. Sonra eline bir çekiç alarak bunu masanın bir tarafına çiviledi. Annesiyle babası yatmıştı, ama onun eşyalarını yerleştirirken çıkardığı seslerden bir uyuyamıyorlardı.

Bir zaman sonra sesler kesildi. Annesi merak ederek yavaşça çocuğun odasına girdi. Vural masanın üstünde uyuya kalmıştı. Kadıncağız masada duran yeni tabelâyı görünce gülmemek için kendini güç tuttu. Çocuğu uyandırmadan yatağına yatırdı. Sonra Vural'ın kullanmadığı levhaları koyduğu çekmeceyi karıştırarak bunlardan birini alıp kapının üstüne astı. Levhada şunlar yazılıydı :

ANNELER GÜNÜNDE

Sahne : Bir oturma odası. Ortada bir masa, onun üstünde bir gazete vardır. Masanın her iki yanında birer sandalya durur. Soldaki sandalya minderlidir. Bunlara istenilen diğer bazı eşyalar eklenebilir.

Vakit : Anneler Gününden önceki gece.

Oynıyanlar : AYŞEN ve GÜLŞEN kardeşler, ağabeyleri OKTAY, babaanne, anne, baba.

(Perde açıldığı zaman babaanne masanın sağ tarafındaki sandalyada oturmaktadır. Yerde, ayaklarının dibinde büyük bir iş çantası vardır. Gülşen babaannenin önüne yere oturmuş, bir yumağa yün sarmaktadır. Ayşen yanı başlarında ayakta durur.)

Ayşen — Oktay'la babam geç kaldılar. Yarın Anneler Gününde anneme vereceğimiz hediyeyi getireceklerdi. (Saatine bakar.)

Gülşen — Acele etmezlerse annem onlardan önce eve dönecek. Hediyeyi bugünden görmesi hiç iyi olmaz.

Babaanne — Üzülmeyin çocuklar. Babanız işini bilir, hediyeyi saklar. Durun, sesler geliyor.

(Gülşen elinden yumağı bırakır. Ayşen'le beraber kapıya koşarlar. Baba ile Oktay girerler. Ayşen babanın bir eline, Gülşen öteki eline asılır. Böylece odanın ortasına yürürler.)

Ayşen — Bir türlü gelemediniz!

Gülşen — (Merakla) Nasıl, alabildiniz mi bari?

Ayşen — Güzel mi? Büyük mü?

Gülşen — Ne dersiniz, annem beğenecek mi?

Baba — Durun da anlatayım. Hediyeyi aldık.

Oktay — (Elindeki paketi göstererek) Çok güzel. İnşallah annemin de hoşuna gider.

Babaanne — (Sandalyasından kalkarak) Buraya getirin. Kapının yanında durmayın. Ya birden anneniz geliverirse...

(Hep birden masanın önüne geldiler. Oktay ihtiyatla iki yanına bakınır.)

Oktay — Annem gelmedi değil mi?

Gülşen — Gelmedi.

Oktay — Öyleyse görün. İşte! (Paketi açar. Bir kutu çikolata çıkar.)

Ayşen — Enfes!

(Anne birdenbire odaya girer.)

Anne — Merhaba! Biraz geç kaldım galiba?

(Herkes telâş içindedir. Anne arkasını dönüp şapkasını çıkarırken Oktay çikolata kutusunu aceleyle sandalyanın minderinin altına sokar.)

Anne — Yorgunluktan ayakta duracak halim kalmadı. Ayaklarım sızım sızım sızlıyor.

(Hediyenin saklı olduğu sandalyaya doğru gider. Tam oturacağı sırada Oktay ileri atılıp çikolata kutusunu kapar. Belli etmeden babasına verir. O da aceleden ne yapacağını şaşırıp ceketinin içine sokar.)

Ayşen — Anneciğim, ayakkabılarınızı çıkarayım. (Yere çömelir.)

Oktay — Anne, size yardım edeyim. (O da çömelir.)

Gülşen — Bana yer açın. (O da iki kardeşinin arasına girer.)

Anne — Yine bir şeyler oluyor bunlara! Bir pabucu üç kişi çıkarır mı? Ayaklarımın ağrısı hafifledi. Hemen çıkarmasam da olur.

(Çocuklar ayağa kalkarlar. Babaanne eski yerine oturur. Gülşen tekrar yumağı eline alır.)

Anne — (Babaya) Biraz gelir misin? Dur ceketine bakayım. Galiba bir düğmen düşecek.

(Baba hemen arkasını döner. Çikolatayı ceketinin altından çıkarıp Ayşen'e verir.)

Baba — O düğme ne zamandan beri sallanıyor.

Anne — Hemen dikmeli.

Ceketini çıkar.

(Baba ceketini çıkarırken Ayşen çikolatayı yavaşça babaannesinin iş çantasına koyar.)

Anne — İplikleri kesip baştan dikeyim. (Babaanneye) Anne, iş çantanızda makas var mı?

Ayşen — (çabukça) Ben bakayım.

Gülşen — Dur ben arayayım.

Oktay — Ben daha çabuk bulurum.

(Çocukların üçü birden iş çantasına atılırlar.)

Anne — (Ayağa kalkarak) Bugün sizde bir hal var. Durup dururken herkes bana yardım etmek istiyor. Boşuna kendinizi yormayın çocuklar, makası ben alırım.

(Anne elindeki ceketi sandalyaya koymak için arkasını dönünce, babaanne çantadan çikolatayı çıkarıp masanın üstündeki gazetenin altına sokar. Anne çantayı karıştırır, makası alır. Masanın üstündeki gazeteye gözü ilişir. Gazeteyi alırken Gülşen kutuyu kapar, koşarak odadan çıkar.)

Anne — Haberler pek meraklı galiba?

Baba — Hani düğmeyi dikiyordun canım?

Anne — (elinden gazeteyi bırakarak) Doğru, hemen dikeyim. Gazeteyi sonra okurum.

(Anne ceketi eline alıp sandalyaya otururken Gülşen odaya girer.)

Anne — Neredeydin Gülşen?

Gülşen — Mutfağa gitmiştim de...

Anne — Mutfağa mı? İyi aklıma getirdin... (Yerinden kalkar, ceketi bir tarafa bırakıp hızla dışarı çıkar.)

Baba — Pek acele etti.

Oktay — Nereye koymuştun Gülşen?

Gülşen — Suss! Fırına sakladım.

Anne — (Geri döner, yerine oturur.) Gülşen, sen mutfak deyince aklıma geldi. Ben düğmeyi dikinceye kadar fırın da kızar.

Baba — Fırın mı?

Oktay — Kızar mı?

Babaanne — (eğilerek) Sen fırında mı demiştin?

Ayşen — Eyvah!

Gülşen — Yandık!

Anne — Evet, fırını yaktım. Bunda şaşılacak ne var? Fırını yaktım. Börek pişireceğim, akşam yemeğine.

Baba — Koşun, çocuklar!

(Baba ile çocuklar koşarak çıkarlar.)

Anne — (Babaanneye) Şunlara bak, sanki eve ateş vermişim. Fırın yandıysa bunlara ne oluyor? Şaşırıp kaldım doğrusu.

(Baba ile çocuklar ellerinde hediye ile girerler.)

Baba — Şaşırıp kaldın mı? Çocuklar da zaten bir sürpriz yaparak seni şaşırtmak istiyorlardı. İşte yarın vermeye niyetlendikleri hediye. Annelerini ne çok sevdikleri meydanda.

Ayşen — Önce minderin altına sakladık. Az kaldı üstüne oturuyordunuz.

Gülşen — Sonra babam ceketinin içine koydu. Bu sefer de ceketi çıkarttırdınız.

Oktay — Ayşen de kutuyu babaannemin çantasına soktu. Siz de makas almıya kalkıştınız.

Babaanne — Gazetenin altına sakladım, ama canın gazeteye bakmak istemesin mi?

Gülşen — En sonunda, baktım olmıyacak, mutfağa koşup önüme gelen ilk yere soktum.

Anne — Yoksa fırına mı koymuştun?

Hep birden — Fırına.

(Anne kahkahalarla güler. Baba da bir kahkaha atar. Babaanne ile çocuklar da hep birden gülmeye başlarlar.)

Anne — (babadan paketi alarak) Hiç üzülmeyin. Çikolatayı buz dolabına koyarım, yeniden sertleşir. (Kutuya bakarak) Ne güzel bir hediye!... Ağzımın suyu akıyor çocuklar.

Oktay — Size sürpriz olsun istedik.

Babaanne — Hem de ne güzel bir sürpriz oldu. Hepimizi güldürdü.

Perde iner.

MEŞHUR OLAN KARDEŞLERİMİZİ TANITIYORUZ

Güngör Kabakçıoğlu

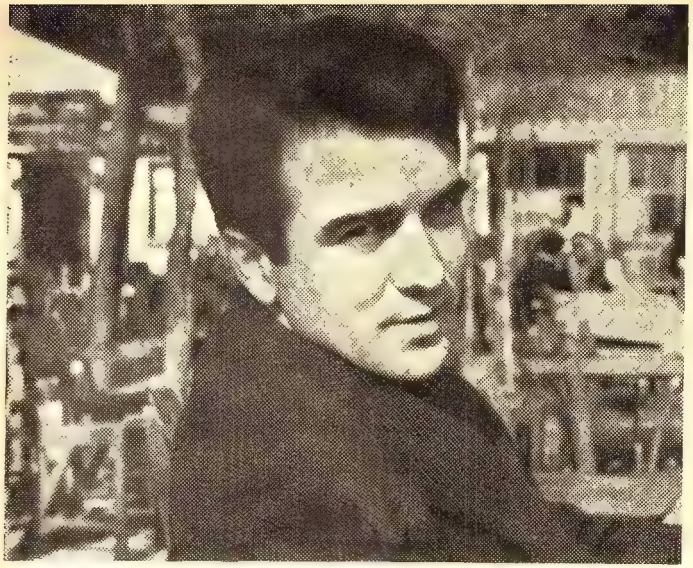

Bu sayımızdan itibaren sizlere ilk defa Sanat Müsamerelerimizde sahneye çıkan sanatkâr kardeşlerimizle ilk karikatürleri Doğan Kardeş'te yayınlanan ve bugün meşhur olan karikatüristlerimizi tanıtacağız.

Karikatüre küçük denecek yaşta başladım. O sıralarda İzmir'de Karşıyaka Ortaokulunda bir öğrenciydim. Okul dergisinde öğretmenlerimin karikatürlerini çizerdim. Karikatüre Doğan Kardeş'in açtığı bir karikatür yarışması ile ilk adımımı attım diyebilirim. Bu yarışmadan sonra Doğan Kardeş'e resimli bir hikâye yolladım, hikâyem mecmuada neşredildi. Bu arada Vedat Nedim Tör beyden ve Şükrü Enis Regü ağabeyden beni teşvik edici mektuplar aldım.

Babamın işleri dolayısiyle İzmir'den gelip İstanbul'a yerleştik. Bir gün Doğan Kardeş'i ziyarete gittim. Beni Doğan Kardeş ailesine aldılar. O günlerdeki heyecanımı bugün

Güngör Kabakçıoğlu'nun iki güzel karikatürü.

Güngör Doğan Kardeş'e ilk karikatürünü yaptığı 1952 yılında.

gibi hatırlarım.

Bu arada hem okuluma devam ettim, hem de Doğan Kardeş'de çocuklar için karikatürler çizdim. Etrafımdan çok teşvik ve alâka gördüm, bana uzanan bu ellere minnet ve şükranım büyüktür.

Doğan Kardeş'de çalışırken derginin prensiplerine daima sadık kaldım, çünkü onun tuttuğu yol benim de yolumdu. Daima güzele, daima iyiye doğru. Bunları çizgilerimle vermeğe gayret ettim, hırsız polis serüvenlerinden, gangster edebiyatından her zaman kaçındım. Karikatürün çizgi ile mizah anlamı taşıdığı inancında olduğum için, okurlarıma çizgilerimle hoş anlar yaşatmağa çalıştım. Doğan Kardeş'de çalıştığım yıllarda bana verilen vazifeleri yapabildimse ne mutlu bana. Bugün tuttuğum yol yine o yılların yoludur.

Artık bugün yeni meslegimden fırsat buldukça sizler için çizebiliyorum. Doğan Kardeş'in dünkü o küçük Güngör'ü şimdi koskoca bir ağabey oldu, bütün gayreti iyi bir mimar olmak, ama inanın o, bugün sizler, yarın sizden sonra gelecek nesiller için daima çizecek.

NASIL OLMUŞ BUNLAR

Nasıl olmuş bilmiyorum,
Çiçekli bir dal uzanmış odama
Açık penceremden.
Değişmiş içerinin havası,
Sürahideki su değişmiş,
Duvardaki resimlerin yüzü gülmüş,
Hızlanmış saatin tik tak'ları...
Uzanıp baktım penceremden :
Neler olmuş dışarıda, neler !
Gök maviye kesmiş,
Yeşil elbiseler giymiş karşı sırtlar,
Çağıl çağıl dereler akıyor her yamaçtan
Kuşlar ağaçlarda ahenge durmuş...
Nasıl olmuş bir gecede bunlar, nasıl olmuş !...

Hasan Lâtif SARIYÜCE

★

ERKEN BAŞLAMAK

Çocuklarını seven, onların istikbalini düşünen ana - babalar yavrularını Doğan Sigortanın Tahsil ve Çeyiz Sigortalarına yazdırırlar. Çocuklar için hazırlanan bu sigortalara ne kadar erken başlanırsa o kadar kârlıdır.

BİR METRE KARE TOPRAKTA

Ayağınızı bastığınız toprakta nasıl bir hayat kaynaşıyor, hiç düşündünüz mü? Toprağı yakından inceleyip, ayrıca bir de mikroskopla bakacak olursanız az bir toprak parçasında sayılamıyacak kadar çok canlı varlığın yaşadığını görürsünüz. Bir metre kare toprakta milyonlarca bakteri 20.000 kurtçuk, 200 karınca, 120 kırkayak cinsinden hayvan, 30 yer solucanı ve daha binlerce küçük böcek yaşıyabilir.

İnekler Kimin?

HASAN Amca ile karısı, kasabadaki bir dostlarına misafir gitmişlerdi. Gece evlerine dönerlerken yolun üstünde gözlerine iki büyük karartı ilişti. Biraz daha yaklaşınca bunların iki inek olduğunu gördüler. Hasan Amca :

— Hayret doğrusu, diye söylendi. Gece vakti bu hayvanlar burada ne arıyor? Herhalde bir yerden kaçmış olacaklar. Onları kendi hallerine bırakıp evimize gitmek insanlığa yakışmaz. Görüyor musun, bana iş çıktı. İneklerin sahibini bulmalı. İstersen sen eve git. Ben bunları yerine teslim edip hemen gelirim.

İnekler çok inatçıydılar. Hasan Amcanın onları götürmek istediği yere bir türlü gitmiyorlardı. Adamcağız bir sopa bularak hayvanları önüne kattı. Güçlükle ikisini de yakındaki bir evin bahçesine soktu. Sonra kapıyı çalarak ev sahibine ineklerini getirdiğini haber verdi. Ama inekler o evin deiğldi. Ev sahibi :

— Belki bitişik komşunundur, bir de oraya sorun, dedi.

Hasan Amca inekleri bu sefer zorla o eve götürdü. Hayvanlar hep yolun başka tarafına gitmek istiyorlardı. Telâş içinde kapıyı çaldı. Ev sahibi uykulu uykulu kapıyı açtı. Hasan Amcanın söylediklerini duyunca hemen gidip ahıra baktı. Kendi ineklerin kimin olduğunu bilmiyordu. Hasan Amca böylece birkaç kapıyı daha dolaştı. Kan ter içinde kalmıştı, ama hayvanları ortada bırakıp gitmeye gönlü razı olmuyordu. «Eğer bir gün benim de ineklerim kaçarsa onlar da benimkini getirirler» diye düşünüyordu. En sonunda aklına bir şey geldi. İnekler, misafir gittikleri eve ait olabilirdi. Ev sahibinin işi çok olduğu için belki de ahırının kapısını kapatmayı unutmuştu. Son bir ümitle oraya doğru gitti. Eline bir sopa geçirmiş, yürüsünler diye ineklere durmadan vuruyordu. Ama işler yine düşündüğü gibi çıkmadı. İnekler o evin de değildi.

— Gece yarısı herkesi yatağından kaldırıp daha fazla rahatsız edemem, diye söylendi. Bunları bizim ahıra kapatayım, yarın sahiplerini buluruz. Sabah ola, hayır ola... Bakalım ahırda benim sekiz ineğin yanında bu iki ineğe de yer bulmak kolay olacak mı?

Evine döndüğü zaman ahırın kapısını açık buldu. Telâşla içeriye girdi. Ahırda altı inek vardı. İki tanesi ne olmuştu acaba? Birden aklı başına geldi. Kahkahalarla gülmeye başladı. Bütün gece kendi ineklerinin sahibini aramış, boşu boşuna dolaşıp durmuştu.

Evine dönüp yattığı zaman horozlar ötmeye başlamıştı. Ama düşünmekten gözüne uyku girmiyordu. Ertesi sabah komşular, bulduğu inekleri ne yaptığını sordukları zaman onlara ne cevap verecekti? Kasabada bu olaya herkes katıla katıla gülecekti.

Rahat Yatak

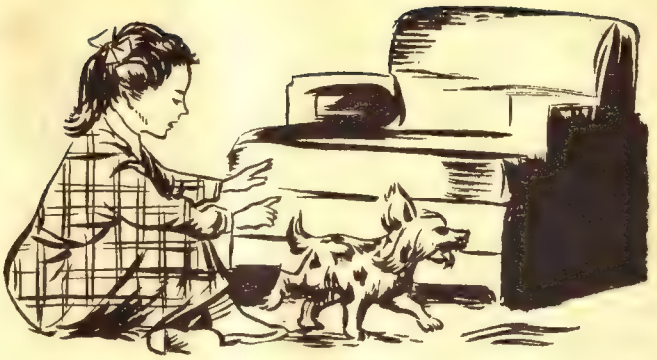

ÖZGÜL köpekleri çok severdi. Köpek resimleri toplar, köpeklere ait hikâyeler okurdu. Kendisinin de bir köpeği olmasını istiyordu.

Özgül'ün doğum gününde sabah erkenden kapı çalındı. Anneannesi hediye olarak bir köpek yavrusu göndermişti. Özgül bunu görünce çok sevindi. Hayvana hemen «Topaç» adını verdi. Topaç yeni sahibine pek çabuk alıştı, ama Özgül'ün annesi, köpek gece havlarsa diye korkuyordu. Komşuların rahatsız olmasını istemiyordu. Özgül de üzülüyor :

— Topaç daha yavru. Annesini özleyip gece bağırmaya başlarsa ne yaparız, diyordu.

Özgül her akşam saat dokuzda yatardı. O gece saat dokuz olunca köpeğe de bir yatak hazırladılar. Büyükçe bir tahta kutu bu işi görecekti. Özgül'ün annesi kutunun içine yumuşak bir minder koydu. Topaç mutfakta yatacaktı. Ama havlarsa muhakkak bütün evi ayağa kaldıracaktı.

Köpek uyuyuncaya kadar başında beklediler. Sonra hepsi yatmaya gittiler. O gece, Özgül'ü bir türlü uyku tutmadı. Çok geçmeden köpek bağırmaya başladı. Özgül :

— İnşallah, babam uyumuştur, Topaç'ın havladığını duymaz, diye düşündü.

Birden koridorun ışığı yandı. Özgül de yatağından kalkarak babasının arkasından mutfağa girdi. Köpeğin havlamasına bir türlü mâni olamadılar. O gece sabaha kadar zaman zaman havladı durdu.

Özgül, bütün gece köpeğin derdine bir çare bulmak için düşünüp taşındı. En sonunda aklına bir şey geldi. Sabah olunca kahvaltısını yer yemez hemen evden çıktı. En yakın kütüphaneye gidip köpek bakımı hakkında bir kitap aldı. Eve dönünce kitabı dikkatle okudu. Gece yatarken babasına :

— Göreceksiniz, Topaç bu gece annesini aramıyacak, dedi.

Babası :

— Yoksa annesini mi bulup getirdin, diye şaka yaptı.

— Annesini nereden bulayım. Ama onun yerini tutacak bir şeyler var.

Köpeği yatırmadan önce bir çanak süt içirdi. Sonra annesiyle babasını mutfağa çağırarak :

— Bakın Topaç'ı nasıl uyutacağım, dedi.

Bir termoforu sıcak suyla doldurup köpeğin minderinin kenarına koydu. Bunun üstüne de yünlü kumaş sardı. Topaç'ın yatağında bir de masa saati vardı. «Tik, tak» diye çıkardığı sesler açıkça duyuluyordu. Köpek yatağına girince saati bir kere kokladı. Sonra termofora yaslanıp çabucak uyudu.

Topaç, o gece hiç havlamadı. Herhalde saatin tıkırtısını duydukça yalnız olmadığını sanıyordu. Sıcak yatağında pek rahat etmişti.

Bunları Düşünüyor musun?

Bunları Yapıyor musun?

● İyi çiğnemek, sindirimin yarısıdır.
Sen iyi çiğniyor musun ?

● Unutma ki, insan yalnız ciğerleri ile değil bütün vücuduyla nefes alır. Onun içindir ki, bütün vücudu sık sık yıkayıp temizliyerek derimizin nefes almasını kolaylaştırmak gerekir.
Sen vücudunu da temiz tutuyor musun ?

● Vücudumuzun verimi bakımla artar.
Sen kendine iyi bakıyor musun?

● Sportmen, kaybedince kızmayan, kazanınca da böbürlenmeyen adamdır.
Sen oyunda kaybedince veya kazanınca bir sportmen gibi davranıyor musun ?

● Sportmenliğin şartlarından biri de gürültü etmemektir, bağırıp çağırmamaktır.
Sen sportmenliğin bu şartlarını yerine getiriyor musun?

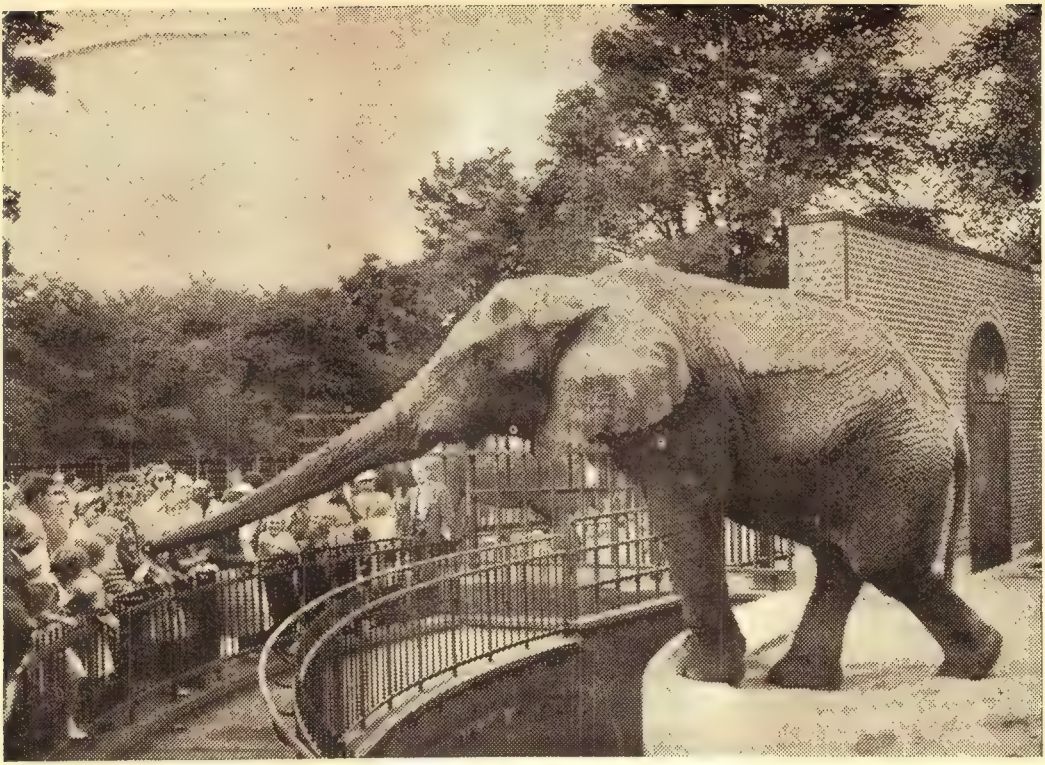

Bu koca fili doyurmak kolay değil!...

BİR SİRK NASIL BESLENİYOR?

BİR sirk içindeki çeşit çeşit hayvanlarla, bunların bakıcılarıyla, artistleriyle ve bir sürü işçisiyle başlı başına bir dünyadır. Bu dünyanın beslenmesi ise çok önemli bir meseledir. Gerçekten herkese ağzının tadına göre yiyecek verebilmek kolay bir iş olmasa gerek.

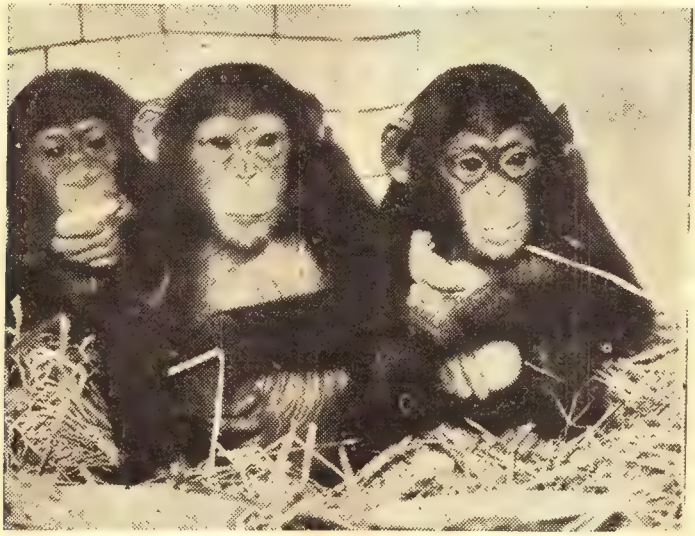

Maymun anne memnun: Yavruları maşallah pek iştahlı.

Bundan sonra düşünülecek şey fil, kaplan, arslan gibi çeşitli hayvanlara ne kadar yiyecek verileceğidir. Bir de hayvanları mükâfatlandırmak, onları sevindirmek için verilen yiyecekler var.

Meselâ filler kendilerine öğretilen hareketleri doğru olarak yaptıkları zaman bakıcıları her birine bir kesme şeker verir. Böylece mükâfatlandırma yoluyla pekçok hayvana istenilen şeyleri kısa zamanda öğretmek mümkün olur. Fillere çalışmaları bittikten sonra, yani temsillerden sonra yem verilir. Bir fil bir seferde 150 Kg. kuru otla 25 Kg. kadar yulaf yer. Filler karınlarını doyurunca uyurlar.

Büyük bir sirkte kaplanların hepsine birden günde 8 er Kg. et verilir. Yalnız haftada bir gün hiçbir şey verilmez. Bu şekilde bir yemek rejimi hayvanın sıhhatine çok iyi gelir. Onun için sirklerdeki kaplanların ömrü serbest yaşayanlardan

daha uzun sürer. Arslanlar için de bu böyledir. Bu yırtıcı hayvanlar ev kedileri gibi bazan ot yemek isterler. Bakıcıları bunu bilir, sabah taze ot koparak verirler.

Ayılarla eşekler havucu çok severler. Sirkteki maymunlar muz kadar tatlı olmaya da düşkündürler. Yerken elmaların çekirdeklerini çıkarırlar. Maymunlara üzüm de verilir, ama bunun en iyi cinsten olması gerekir. Maymunlar bu hususta oldukça titizdir. Üzüm maymunları mükâfatlandırma işinde kullanılır.

Avrupanın büyük sirklerinden birinde bir haftada hayvanlara verilen ortalama yiyecek tutarı: 1/2 ton yulaf, 1/2 ton kepek, 50 Kg. keten tohumu, 250 Kg. kuru ot ve saman karışımı, 4,5 ton saman, 3,5 ton kuru ot, 500 Kg. havuç, 250 Kg. elma, iki sandık portakal, iki sandık muz, 50 Kg. et.

Sirkte çalışan insanların yemeklerini hazırlamak sirkin aşçılarına düşer. Her sirkin yemek pişirmek ve yemek yemek için vagonları vardır. Sirk başka bir yere taşınacağı zaman bu mutfaklı vagonlar önceden giderler, aşçılar arkadan geleceklerin yemeğini hazırlarlar.

Ne tatlı bir Leopart yavrusu.

Bir anne aslan yavrusu ile oynuyor.

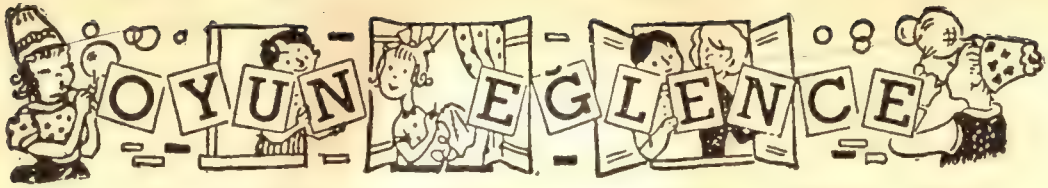

YÜRÜYEN PARA

Bir hüner göstererek arkadaşlarınızı şaşırtmak ister misiniz? Düşey olarak tuttuğunuz bir ipin üstünde bir parayı istediğiniz gibi aşağı yukarı indirip çıkarıyorsunuz. Bu ilk bakışta görüldüğü kadar zor bir şey değildir. Yarım metre kadar ince bir ip, bir madenî para ile kâğıt tutturmaya yarayan tellerden bir tane bulabilirseniz iş kolaylaşır.

Birinci şekilde gördüğünüz gibi, önce teli paranın üstüne takın. Sonra bunun iki ucundan ipi geçirin. İpin uçlarını ellerinize alın. Hafifçe gererek düşey durumda tutun (Şekil 2). Para kayarak aşağıya kadar gelecektir. Alttaki elinizi üste çıkarıp, üsttekini aşağıya indirerek parayı tekrar kaydırın. Bu hareketi birkaç defa yaparak parayı kolayca kaydırmayı öğrenin. Dikkat ederseniz ipi çok gerdiğiniz zaman para kaymaz. Biraz gevşek bırakınca kayar.

Hünerinizi arkadaşlarınıza gösterirken, «Bir, iki, üç, başla» diyerek parayı kaydırın. «Dur» diyerek durdurun. Bakalım paranın sözünüzü dinlediğini sanarak şaşacaklar mı?

Şekil: I

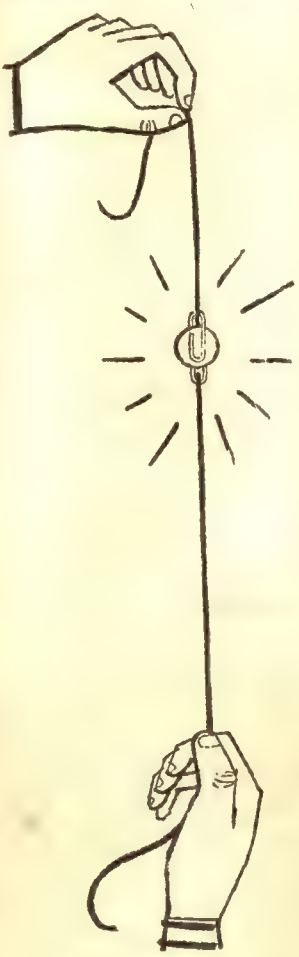

Şekil: II

POSTA OYUNU

Oyuna katılacak her oyuncuya bir şehir adı verin. Bu adlarını birbirlerine söylemesinler. Bütün oyuncular yerlerinde otururlar. Yalnız ebe ortada ayakta durur. Diğer oyunculara taktığınız şehir adlarını bir kâğıda yazarak ebeye verin. O da buraya bakarak meselâ şöyle bir şey söylesin : «Posta İstanbul'dan kalktı, Mersin'e gidiyor.» İstanbul ve Mersin olan çocuklar hemen bunu duyar duymaz ayağa kalkıp yer değiştirirler. Bu sırada kollarını kanat gibi açarak, uçakların çıkardığı sesleri taklit ederler. Ebe, bu fırsattan faydalanarak onlardan birinin yerini kapmaya çalışır. Başaramazsa oyuna devam eder. Bir yer kapıp otururşa açıkta kalan oyuncu ebe olur.

✶

İşte size arkadaşlarınızla yaptığınız bir toplantıda vakit geçirmek için oynayabileceğiniz güzel bir oyun.

Oyuncular ikiye ayrılsın. Her iki taraf odada ayrı ayrı daire şeklinde otursunlar. Oyuncuların ellerine birer çay kaşığı verin. İki tane kabuklu yer fıstığı bulun. Her halkadan bir çocuk fıstıklardan birini kaşığına koymaya çalışır. Bu işi yaparken oyuncuların fıstığa dokunmamaları gerekir. Onun için sol ellerini arkalarında tutarlar. Fıstık yere düşerse yine ellemeden kaşıkla alınır. Böylece fıstıklar oyuncudan oyuncuya geçer. Hangi halkada en önce iki devir yaparsa o taraf kazanır.

Oyunun sonunda arkadaşlarınıza fıstık ikram ederseniz hoşlarına gider.

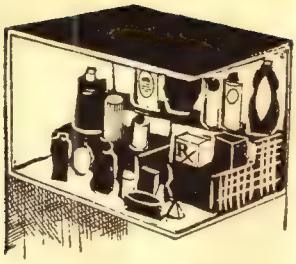

RAF

Enli rafların dibinde duran şeyleri görüp almakta güçlük çekiyor musunuz? Bunun önüne geçmek için rafa merdiven şeklinde tuğla veya tahta koyun. Elinizin çizilmemesi için bunların üstünü kâğıtla veya bir örtüyle kapatın. Rafı yerleştirirken küçük şeyleri öne, uzunları arkaya koyun. Bundan sonra bir şey aradığınız zaman raftaki her şeyi bir bakışta görebileceğiniz için bir daha rafınız dağılmaz. Tabiî aldığınız her şeyi yerli yerine koymak şartıyla.

MERAK

Annesi kızına :

— Güveler niçin halıları yiyerek delik açar biliyor musun?

— Herhalde halının altında ne var diye merak ederler de ondan.

★

AİLE BİLGİSİ DERSİNDE

Öğretmen — Oturma odalarımızı niçin temiz, düzenli tutmalı, sık sık havalandırmalıyız?

Aysel — Ansızın bir misafir çıkagelir de ondan.

YELDEĞİRMENİ

Şekilde gördüğünüz gibi bir yeldeğirmeni yapmak çok kolaydır. Bunun için silindir şeklinde uzun bir kutu bulmanız gerekir. Bazı temizlik tozlarının kutuları bu işi görür. Annenizden isteyebilirsiniz. Kutunun üstünü

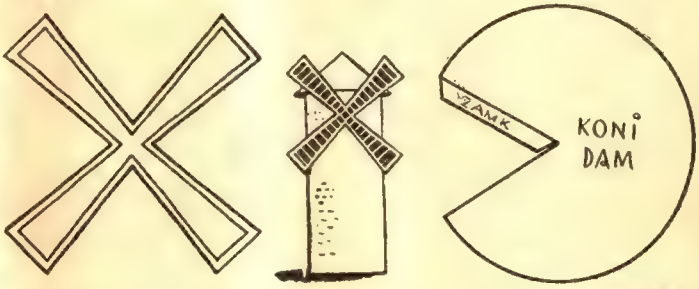

renkli kâğıtla kaplayın. Değirmenin kanatlarını kalın bir kartondan kesin. Damı da şekildeki gibi çizerek kesin. «Zamk» yazılı yerden yapıştırın. Sonra da bu koni şeklindeki damı değirmenin tepesine oturtup yapıştırın. Değirmenin kanadını da yapıştırabilirsiniz. Dönmesini isterseniz bunu, bir raptiye ile tutturun daha iyi.

Veli dayı kümese giden yolu bir türlü bulamıyor, ona yardım edebilir misiniz?

SİHİRLİ YAĞMUR BULUTU

VAKTİYLE iyi kalbli bir prensin cin gibi akıllı bir kedisi vardı. Bir gün prens, sarayının bahçesinde oturmuş kedisiyle konuşuyordu. O sırada üstü başı toz toprak içinde kalmış bir köylü saraya gelerek doğruca prensin yanına gitti.

— Ne olur, bizden yardımınızı esirgemeyin, asîl prens, dedi. Haftalardan beri köyümüze bir damla yağmur düşmüyor. Derelerimizin, kuyularımızın suyu çekildi. Hayvanlarımız neredeyse susuzluktan ölecek. Ekinlerimiz büyümüyor, meyvalarımız olgunlaşmıyor. Eğer yağmur yağmazsa hepimiz açlıktan ölüp gideceğiz. Sizde bir sihirli yağmur bulutu varmış. İstediğiniz zaman yağmur yağdırıyormuşsunuz. Bize acıyın, köyümüze gelip yağmur yağdırın.

Prens, adamın söylediklerini büyük bir ilgi ile dinledikten sonra :

— Sen şimdi köyüne dön, köylülere haber ver, dedi. İçiniz rahat etsin. Ben de yarın sabah yanıma sihirli yağmur bulutunu alarak erkenden yola çıkacağım.

Prens sözünde durdu. Sihirli yağmur bulutunu cebine koydu. Akıllı kedisiyle beraber yola çıktı. Az gidip uz gittiler. Nihayet bir sabah susuz kalmış köye vardılar. Prens etrafına bakınca, köylünün bütün söylediklerinin doğru olduğunu gördü.

— Yağmuru bir an önce yağdırmalıyım, diye söylenerek cebinden yağmur bulutunu çıkardı.

O sırada, halinden çok yorgun olduğu anlaşılan bir kadın yanına yaklaştı :

— Ne olur, bulutunuzu kapatın prens hazretleri, diye yalvardı. Bütün gün çamaşır yıkadım. Şimdi asıp kurutacaktım. Sizin geldiğinizi gördüm. Yağmur yağdırırsanız çamaşırlarım kurumaz. Sekiz haftadan beri yağmur yağmadı. Bir gün daha yağmazsa bir şey çıkmaz.

Prens :

— Bütün köy bekliyor, bunu biliyorsun değil mi, dedi.

— Bir gün daha beklesinler. Yarın yağdırırsınız. Daha iyi, hava serin olur, çamaşırlarımı daha kolay ütülerim.

Prens kadına acıyarak o gün yağmur yağdırmaktan vazgeçti.

Ertesi sabah prensle akıllı kedisi köydeki en büyük binanın merdivenlerini çıktılar. Prens sihirli yağmur bulutunu açarken :

— Bu tozlu yollar, boz renkli tarlalar yağmur yağdıktan sonra kimbilir nasıl güzelleşecek, diyordu. Görmek için sabırsızlanıyorum.

Sihirli bulut gittikçe büyüyordu. Tam göğe yükseleceği sırada önlerindeki meydanda büyük bir kalabalık göründü. En önde güzel bir gelinle damat yürüyordu. Gelin birden bire yağmur bulutuna bakarak ağlamaya başladı. Prensin yanına giderek :

— Yağmur yağarsa elbisem ıslanır, dedi. Sonra ne yaparım ben? Ne olur düğün günümde yağmur yağdırmayın.

Prens bunu duyunca, hemen sihirli bulutunu geriye çekti, katlayıp cebine koydu. Herkes yağmur yağmıyacak diye sevindi.

Bundan sonra akıllı kedi prense dedi ki :

— Efendim, niçin yağmuru gece yağdırmıyorsunuz? O zaman herkes evinde uyur, kimse rahatsız olmaz. Sabah ortalığı canlanmış görünce sevinirler.

— Haklısın dostum.

Hava karardıktan sonra prens kedisiyle tozlu köy

Uçurtmanın Hikâyesi

İNSANLAR çok eskiden beri uçurtma yapıyorlardı ama bunları özellikle dinî törenlerde kullanıyorlardı. Bugün bile bazı Yeni Zelânda yerlileri din adamlarının söylediği duaların göğe ulaşması için uçurtma uçururlar.

Uçurtmanın ana vatanı Asya'dır. Japonlarla Çinliler en güzel uçurtma yapan milletlerdir. Bunlar bazı uçurtmalara kamıştan kavallar takarlar. Rüzgâr estikçe kaval kendi kendine çalar. Bu sesin kötü ruhları korkutup uzaklaştırdığına inanırlar.

Çinde, binlerce yıldan beri dokuzuncu ayın dokuzuncu gününde Uçurtma Bayramı kutlanır. O gün çoluk çocuk herkes uçurtma uçurur. Çeşitli uçurtma yarışmaları yapılır. Çinlilerin meşhur bir uçurtma yarışması vardır. Buna katılan bütün uçurtmaların ipine boydan boya cam tozu yapıştırırlar. Uçurtmalar havalanınca herkes kendi uçurtmasının ipini başka bir uçurtmanın ipine dolayarak onu kesip koparmaya çalışır.

Kore'de büyükler de küçükler gibi yılın ilk iki haftası boyunca uçurtma uçurur. Uçurtmaların üstüne kendi isimlerini yazarlar. İyice havalanınca ipi kesip uçurtmayı kendi haline bırakırlar. Böylece o yıl, başlarına gelecek bütün sıkıntıların uçurtma ile beraber uzaklaştığına inanırlar.

Uçurtmalar çoğu yerde ince çıtalara kâğıt gerilerek yapılır. Takılan kuyruk dengeyi sağlar. Bununla beraber kuyruksuz olduğu halde uçan iyi dengeli uçurtmalar da vardır. Kâğıt, çabuk yırtıldığı için onun yerine bez de kullanılabilir.

Dünyada çok acayip işler için uçurtmalar yapılmıştır. Bir zamanlar su kayığına binen bir adam çok büyük bir uçurtmanın ipine tutunmuş. Öndeki motor, kayığı suyun üstünde hızla çekerken, uçurtma da adamı 15 - 20 metre havaya kaldırmış. Motor yavaşlayınca adam uçurtma ile sağ salim suyun yüzüne inebilmiş.

yoluna çıktı. Bulutunu açtı. Çok geçmeden birkaç köylü koşarak yanına yaklaştılar.

— Bu gece yağmur yağdırmayın, dediler. Yarın şehirde pazar kuracağız.

Prens onların sözünü de dinledi. Kedisine :

— Öyleyse yağmuru yarın yağdırırız, dedi. Akıllı kedi :

— Göreceksiniz, köylüler yarın da yağmur istemiyecekler, dedi. Çünkü yarın şenlik yapılacak.

Prens :

— Öyle mi, çok üzüldüm, diyerek içini çekti. Artık geri dönmekten başka yapılacak bir iş kalmıyor.

Uzun yollardan geçerek sabah gün doğarken saraya vardılar. Prenses merakla kardeşinin yanına koşarak :

— Yağmuru yağdırıp zavallı köylüleri sevindirdiniz mi, diye sordu.

Prens çok üzgündü :

— Yağmur yağdırmak mümkün olmadı, diye cevap verdi. Her gün bir köylü işime engel oldu. Yalnız kendi hoşlarına giden şeyi yapmak istiyorlar, başkalarını düşünmüyorlar. Yağmur yağdıramayınca ben de çaresiz geri döndüm. Köyün hali neye varacak bilmem.

Toplumun, faydasını düşünmeden yalnız kendi işlerini gözönüne alan insanlar çevrelerine işte böyle zarar verirler.

HİPPOKRAT

AKLA VE İLME DAYANAN HEKİMLİĞİN KURUCUSU

2400 yıl önce Akdeniz'de Anadolu sahilleri açığında İSTANKÖY adasında.

Eskûlap mâbedi Eskûlapın heykeli.

Hippokrat 15 yaşını doldurunca babası onu mâbede götürdü.

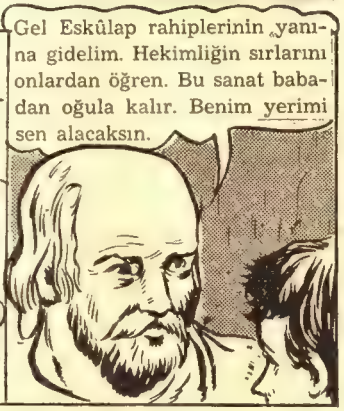

Mâbette hekimliğin sırları, hastalıklar ve ilâçlar gizli kitaplardan öğretirdi.

Suya girme, sen bu bitki özünü iç. Dikkat! Kendini üşütme.

Ama kâhin suya girsin demiş.

Ben sana bu bitki özünü iç diyorum.

Ben de hekimim, seni iyi edecek ilâç budur.

Ertesi gün

Teşekkür etmeğe geldim. Verdiğin ilâç beni iyi etti.

Paran sende kalsın.

Genç hekim şimdi adanın köylerini dolaşıyır, hastaları, yaralıları muayene ediyor.

Merhemi sündün, temiz sargılar kullandın, iyi nasıl acılar azaldı mı?

Hemen hemen hiç kalmadı.

Hippokrat Açıkça anladı ki asıl hekimlik sanatı sağlık ve hastalık hallerini devamlı olarak dikkatle gözlemek temeline dayanır.

Tabiatın şifa verme yollarına uymak, onlardan faydalanmak, gerektir Açık hava, güneş ve temizlik

Bir gün ülkenin en zengin adamı genç hekime geldi.

Hiç uyuyamıyorum. Biraz dalsam korkunç rüyalar görüyorum.

Seyahate çıkın, kendinizi avutun, iyı olmak isteyen hâsta hekimin dediklerine uymalıdır.

Bu fikirler ve tarzlar meslekdaşlarını kıskandırdı.

Sen ilâhları ve kâhinleri hiçe mi sayıyorsun!

Hayır! Amâ benim usullerimle hastalar iyi olüyor. Siz buna kızıyorsunuz

Hippokrat Yunanistan'a gitti. Orada araştırma, görme sebepleri bulup ona göre tedavi etme usullerini ortaya koydu.

Atina ile Isparta arasında Peloponnes savaşları başlıyacağı günlerde.

431 yılında bir gün Atina'nın limanı Pire'de.

Kaldırın şu cesedi. Ne iğrenç şey bu böyle. !

Bu bir Habeş'li tayfa. Gemisi dün buradan gitti.

Gözleri kan içinde, vücudu baştanbaşa çıbanlar kaplamış,

İki gün sonra da şehirde ilk veba vakaları görülmeye başladı.

Atina halkı veba korkusu ile şaşkına dönmüşken Spartalılar. civar köyleri yağma ediyor, yakıyorlardı.

Perikles, şehir kapılarını açtır!

Yoksa kara veba hepimizi yok edecek!

Spartalılar gelsinler de çocuklarımızı boğazlasınlar mı? Bunu mu istiyorsunuz. Cesaret! Pindos dağlarından Hippokratı çağırdım. Bekleyin.

Vazifesinden başka şey tanımayan Hippokrat, atını dört nala sürerek düşmanların elinde olan topraklardan ok gibi geçti, Atina'ya ulaştı.

Atina'nın bütün ümidi sende.

Kurtar bizi büyük hekim!

Soluklarla bozulan hava hastalığın yayılmasına sebep olabilir. Demircilerden vebaya yakalanan hiç yok, çünkü onlar ateşle temizlenmiş havayı soluyorlar.

Hippokrat bütün cesetleri çam kütüklerinden yığınlar üstünde yaktırıyordu.

Hastaları ayrı yerlere kapadı ve onlara kendi hazırladığı ilâçları verdi.

Evlerinizi havalandırın, vücudunuzu kaynamış sularla temizleyin. Reçineli ağaç dalları, yakın, evin her yerini tütsüleyin.

Halkın ona güveni ve sağlık öğütlerine uyması ile hastalık gittikçe azaldı.

Atina, şükran borcu olarak sana şeref hemşeriliği veriyor. Bu altın tacı başına koyuyor.

Bir kaç ay sonra İran Kralı ne olduğu bilinmeyen ağır bir hastalığa yakalandı.

Hepiniz eşeksiniz. Hastalıktan kıvranıyorum, sizi altına boğuyorum da derdime çare bulamıyorsunuz.

Atinada Hippokrat adında pek büyük bir hekim varmış.

Emrediyorum, onu buraya getirsinler. Beni iyi ederse İran ülkesinin yarısını ona veririm.

İran Kralının mektubu çarçabuk Atina'ya ulaştı.

Kralımı iyi edersen her istediğini yapacak. Dünyanın en zengin adamı olacaksın.

Bizi bırakıp gidecek misin büyük Hippikrat ?

Sen bizim kurtarıcımızsın, bizim ümidimizsin!

Git Kıralına söyle onun altınları vız gelir. Hippokrat, vatanına bunça fenalıklar etmiş olan bir barbarı tedavi etmek istemiyor

Bu suretle İran Kralının altınlarını redettiği için Hipokratın şan ve şerefi bir kat daha arttı.

Hippokrat yıllarca görüp incelediği hastalıklar ve tedavi usulleri ilâçlar, cerrahlık aletleri ile sağlık esasları üzerine kitaplar yazdı. Bunlar Hekimlik sanatının temelleri sayılır.

Hippokrat çok yaşadı ve değerli Hekimler yetiştirdi.

25 asır geçtiği halde bugün de her memlekette genç Hekimler mesleğe, esasını onun koyduğu yeminle girerler.

Hastayı kendisine zararlı olan her şeye karşı bütün varlığımla koruyacağıma ve tedavi hizmetim sırasında evlerde görüp işittiğim şeyleri mukaddes bir sır gibi gizli tutup kimseye söylemiyeceğime yemin ederek söz veririm.

Son

Bahar Geldi Ama...

GEÇEN hafta, cumartesi günü, otomobille Eskişehir'e gitmeğe karar verdik. Sabah erkenden yola çıktık. Ne iyi etmişiz, bu kısa yolculuk hepimize iyi geldi. Yorgunluğumuz gitti, eş, dost, akrabaları gördük ve aynı yolla İstanbul'a döndük.

Ağaçlar çiçek açmış, kırlar yemyeşil, sürüler otluyor, kuşlar cıvıl cıvıl ötüyor, kısaca baharın güzelliği tıpkı sizlerin sesleriniz, neşeleriniz gibi taze, canlı, sevimli. Bu güzelliklere ne yazık ki, hayıflandık. Sizlere de anlatmak istediğim bu ya!...

Dönüşte, Eskişehir'den Mehmet'le annesini İstanbul'a beraber getiriyorduk, meğer çocuğun astımı varmış, ben bilmiyordum. İzmit'te çiçekli geniş ağaçlıklar arasından geçerken çocukçağız âdeta nefes alamaz hale geldi, morardı, boğulacak gibi oldu.

Annesi :

— Ah! doktor bey, Mehmet'e astım nöbeti geldi, diye telâşlandı.

Bereket versin yolculuklara hep tedbirli çıkarım, yoksa Mehmet'in nefes darlığını dağ başında pek kolay atlatamazdık. Çantamdan çıkardığım ilâçları içirdim. Böylece yavrucak rahatladı, bizlere de geniş bir nefes aldırdı.

Annesi bir ara :

— Doktor bey, neden, Mehmet'e bu krizler hep nisan, mayıs aylarında gelir, diye sordu.

— Hanımefendi, her yaşın kendine göre tehlikeleri olduğu gibi, mevsimlerin de vardır. Bahar gelmesiyle çok defa her zamanki hastalıklar ikinci plâna geçer, insan daha çok ilkbaharın getirdiği hastalıklarla meşgul olur. Bahar hastalıkları tehlikesiz olmakla beraber dikkati elden bırakmamağı icabettirir. İlkbahar hastalıklarının başında, nezle, astım gelir. Astımın sebebi rüzgârın havaya savurduğu çeşitli çiçek tozlarıdır. Bunlar nefes borusuna kaçınca astım krizlerine yol açar. Bu gibi hallerde, bilhassa kırlarda yapılan gezintilerde, kaşıntı, hapşırma, bulantı eksik olmaz. Allerjik bünyeliler, bünyelerine dokunacağını bildiklerinden durumu idare ederler. Ama yine de baharın getirdiği yeniliklere imrenip, kontrolu elden kaçırınca, kaşıntılara, ekzema, astıma bol bol hapşırma, aksırmalara yol açarlar. Baharda her şey yenileşir, her şeye canlılık gelir.

Bahar gelince bazı kimseler :

«Aman doktor, bana bir şeyler oldu. Bahar bana canlanma yerine, bir halsizlik, yorgunluk getirdi» diye şikâyet ederler. İşte bütün bu hallerin sebebi havadaki âni değişiklikler ve birçok insanların bu değişikliklere uyamamasıdır. Bu yüzden bahara uymak için ihtiyatı elden bırakmamak, besinlere dikkat etmek, kış yemeklerini bir çırpıda bırakıp yaz yemeklerine geçmemek, hava ısındı diye bütün kışlıkları, birden çıkarıp atmamak lâzımdır.

İlkbaharda kış yorgunluğuna tekrar yeni bir yorgunluk eklenirse, yaz tatili için saklanan enerji havaya gitmiş olur.

Dr. Kâmran ŞENEL

Aşağıda okuyacağınız yazı yaşanmış bir olayın hikâyesidir.

Beyaz Saraydaki Dükkân

ABRAHAM Lincoln Amerika Birleşik Devletleri Cumhurbaşkanı seçilip ailesiyle birlikte Beyaz Saraya taşındığı zaman oğlu Tad sekiz yaşındaydı. Tad, Beyaz Saraya pek çabuk alıştı. Uzun koridorlarda koşup oynuyor, merdiven basamaklarını atlıyarak iniyor, hattâ trabzanlardan aşağıya kayıyordu. O zamana kadar hiç böyle hareketli bir yerde oturmamışlardı. Annesinin verdiği çay ziyafetlerine arabalarla misafirler geliyordu. Küçük Tad böyle günlerde içeri dışarı girip çıkar, beğendiği pastaların tadına bakardı.

Arabalar, çoğu zaman babasına da misafir getirirdi. Tad, bazan bu misafirleri babasının yanına kendisi götürürdü. Abraham Lincoln çalışma odasında büyük bir masanın başında otururdu. Misafirlerin elini sıkmak için yerinden kalkınca, Tad koşarak babasının kollarına atılırdı. Babası böyle anlarda çocuğun ne istediğini bilirdi. Onun için masanın gözünde yahut ceplerinden birinde erik şekeri saklardı. Misafirlerle beraber birkaç dakika Tad'ın hallerine güldükten sonra onu odadan dışarıya çıkarırdı.

Çok geçmeden Beyaz Saraydaki yaşayış şekli değişmeye başladı. Tad'ın annesi artık eskisi gibi sık sık çay vermiyordu. Babasına çok önemli misafirler gelmiyordu. Tad bunların yanına gidemiyordu. Kimsenin onun maskaralıklarıyla geçirecek vakti yoktu. Buralarda gece gündüz babasıyla konuşmak için sıra bekliyen kimseler görüyordu. Tad sokulgan bir çocuktu. Uzun zaman Beyaz Sarayda Cumhurbaşkanını görebilmek için bekliyenler onu mutlaka tanırlardı. Çocuk yabancılara durmadan sorular sorardı. Acaba bu amca nereden gelmişti? Üniformalı subay, babasıyla ne konuşacaktı? Hastaneden gelen şu kıvırcık saçlı teyzenin küçük bir oğlu var mıydı? Tad böylece herkesle konuşurdu, ama aslında Beyaz Sarayda çok yalnız sayılırdı. Kendi yaşında hiçbir arkadaşı yoktu.

Bir gün babasının işi çoktu. Sabahın erken saatlerinden beri çalışıyordu. Onunla konuşmak için bekliyen insanların sayısı her günkünden daha fazlaydı. Saat 12 yi çaldı. Tad bunu duyunca :

— Yemek zamanı, diye söylendi.

Yanında bir asker duruyordu. Ona :

— Yemek yemiyecek misiniz, diye sordu.

Asker :

— Hayır oğlum, dedi. Buradan ayrılırsam sıramı kaybetmiş olurum. Cumhurbaşkanını görmem yemek yememden daha önemli.

— Ama acıkmışsınızdır, değil mi?

— Hem de nasıl...

Çocuk :

— Ben size yiyecek bir şeyler getiririm, diyerek birden ortadan kayboldu. Mutfağa girip aşçıdan bir sandviç istiyecekti. Birden aç açına babasını bekliyen diğer ziyaretçiler aklına geldi. Aşçının yanına giderek :

— Bana yirmi, yirmi beş tane sandviç yapar mısınız, dedi.

Aşçı, onun bu kadar sandviçi niçin istediğini öğrenince :

— Bunu yapmamıza imkân yok, dedi. Beyaz Saraya her girenin karnını doyurmaya kalkışırsak burada büyük bir lokanta açmamız lâzım.

Çocukçağız bir tek sandviç bile alamadan mutfaktan çıktı. Düşünüp duruyor, ceplerini yokluyordu. Sabahleyin babası erik şekeri yerine kendisine biraz para vermişti. Kimseye bir şey söylemeden sokağa çıkıp yakındaki bir dükkâna gitti. Dükkânın sahibi ihtiyar bir kadındı. Tad bütün parasını göstererek :

— Bu parayla ne alabilirim, diye sordu.

— Hepsini harcamak istiyorsan sana bir sepet elma vereyim.

— İyi ama ben biraz da kurabiye almak istiyordum. Ne olur ondan da verin. Parasını size birkaç güne kadar getireyim.

Kadın gülerek :

— Pekâlâ, çocuğum, dedi. İnşallah sözünde durursun.

Sepetteki elmaların üstüne temiz bir bez sererek kurabiyeleri koydu. Tad, kadına teşekkür edip sepeti eline alarak Beyaz Sarayın yolunu tuttu. Oraya girince doğru marangozların yanına gitti. Testereyle bir şey keserken bunu tahtadan yapılmış ayaklı tezgâhların üstüne koyarlardı. Çocuk bu tezgâhlardan iki tane ve ayrıca uzun bir tahta istedi. Oyun oynarken marangozlardan sık sık böyle şeyler alırdı. Onun için bir şey sormaya lüzum görmeden istediği şeyleri verdiler. Tad bunları, babasını bekliyen kimselerin bulunduğu yere taşıdı. Tezgâhları karşılıklı koyarak tahtayı bunların üstüne yerleştirdi. Böylece güzel bir masa yapmış oluyordu. Elmaları masanın üstüne sıraladı. Bezin içindeki kurabiyeleri de ortaya çıkardı. Ondan sonra sıra bekleyenlere dönerek :

— Buyurunuz baylar bayanlar, dedi. Öğle yemeğinizi benden alın.

Parası olanlar çocuğun istediği parayı verip elma ve kurabiye aldılar. Tad, başka kimsenin ses çıkarmadığını görünce bunları da, yanında parası bulunmayan ziyaretçilere birer birer dağıttı. Hiç kimsenin aç kalmasına gönlü razı olmuyordu.

O sırada hizmetçilerden biri oraya geldi. Sert bir sesle çocuğa :

— Ne oluyor burada, diye sordu.

Tad gülümsiyerek :

— Bu kadar insan sıralarını kaybetmemek için yemek yemeye gidemiyordu. Ben burada ufak bir dükkân açarak onlara yiyecek bazı şeyler sattım.

Kadın kaşlarını çatarak :

— Burasının Beyaz Saray olduğunu unutuyorsun gali-

ba, dedi. Hiç burada dükkân açılır mı?

Bekliyenlerden biri söze karıştı :

— Ne olur, çocuğa kızmayın. O bize büyük bir iyilik yaptı.

Kadın hiçbir şey dinlemiyordu. Çocuğa :

— Gel benimle, Cumhurbaşkanına gidiyoruz, dedi.

Babasının kapısı Tad'ın umduğundan daha çabuk açıldı. Yalvarır gibi kadının yüzüne bakarak :

— Sıraya girmeden babamın karşısına nasıl çıkarız, dedi.

Ama işte babasının karşısında duruyorlardı. Kadın şikâyete başladı.

— Efendim, oğlunuzun ne yaptığını dünyada tahmin edemezsiniz.

Abraham Lincoln'ın boyu çok uzundu. Çocuk utancından babasının yüzüne bakamıyordu. Ama baksaydı gözlerinden bir anda gelip geçen parıltıyı mutlaka görecekti. Ciddî bir sesle :

— Ne yaptı, anlatınız, dedi.

— Şurada, koridorda dükkân açmış. Sizi bekleyenlere meyva satıyor.

— Vay, demek bizim Tad iş adamı oldu.

Çocuk başını önüne eğip yutkunarak :

— Evet efendim, dedi.

Kadın :

— Şakayı bıraksak iyi olur, dedi. Unutmıyalım ki, burası Beyaz Saray.

— Ama, bu çocuk oyunu.

— Ne olursa olsun, Beyaz Sarayda dükkân açılmaz. Oğlunuz kabahatli.

Cumhurbaşkanı sakalını sıvazlıyarak :

— Haklısınız, dedi. Dükkânı kapatalım.

Tad :

— Dükkân çoktan kapandı baba, dedi. Bütün malları sattım.

Babası kadına dönerek :

— Gördünüz ya, mesele kalmadı, dedi.

Kadın, çocuğun mutlaka cezalandırılması için ısrar ediyordu. Ama başkalarına iyilik eden bir çocuğa ceza vermek yakışık almıyacaktı. Cumhurbaşkanı ağır ağır konuşuyordu.

— Resmî bir yerde ticaret yapmışsın. Yazılı müsaade almış mıydın?

Çocuk korkudan ne yapacağını şaşırmıştı. Güçlükle :

— Hayır, diyebildi.

Cumhurbaşkanı sözlerine devam ediyordu :

— Öyleyse vergi vermen lâzım. Bu işten kazancın ne kadar oldu?

— Hiç... Bütün paramı elmalara verdim. Kurabiyeyi veresiye aldım. Sonra satıştan kazandığım para ile borcumu ödedim.

— Senin bu işten hiç kârın olmadı mı?

— Herkes para verseydi olurdu, ama herkesin parası yoktu ki... Ben de onları nasıl aç bırakabilirdim?...

Abraham Lincoln, kadına bakıyordu. Çocuğun son sözlerini duyunca onu şikâyet ettiğine biraz pişman olmuşa benziyordu. Gülerek :

— Çocuktan bile vergi almak nereden hatırınıza geldi efendim, dedi.

Cumhurbaşkanı da :

— Kâr edememiş, vah zavallı, diyor, kahkahalarla gülüyordu.

Tad, o anda çok yorgun ve aç olduğunu anladı. Kadının arkasından odadan dışarıya çıkarken babası onu geriye çağırdı.

— Dur bakalım Tad. Erik şekeri acaba hangi cebimden çıkacak?

Çocuk sevinçle babasının kucağına atıldı. **S. Ö.**

KİM BİLİYOR?

1 — Avrupa'nın dört küçük devleti, Andorra, Monaco, Lichtenstein prenslikleri ile San Marino Cumhuriyeti nerededir?

2 — Kristof Kolomb'dan önce Amerika kıtasına giden Avrupalılar var mıydı?

3 — Kanguru yavrusunu niçin kesesinde taşır?

4 — Yeryüzünün her yerinde yeşil bitkilerin yaşayabilmesi için ne gibi şartların bulunması gerekir?

5 — Mikroplara her zaman bakteri demek doğru olur mu?

6 — Merserize iplik nedir?

— Cevaplar 48 inci sayfada —

Bir Lâle Soğanı için...

LÂLE denilen güzel çiçeğin İstanbul'dan Holânda'ya götürülüşünün 400. yıldönümünü kutlamak üzere, mart sonlarında, sözde lâle soğanı almağa gelen bir atlı araba birkaç gün sonra yine Holândaya döndü.

Çeşitli renkleri kendinde toplıyan lâlenin vatanı Türkiyemizdir.

Bir zamanlar lâle, memleketimizde çok ilgi toplamış, bahçelerin başlıca süsü olmuştu. Bu çiçeğin en fazla sevildiği, dikildiği ve değerlendiği devre tarihimizde «Lâle Devri» denilmiştir. Holânda'da da, hastalık derecesine varan bir lâle tutkunluğu hüküm sürmüştü. O zamanlar bir lâle soğanı, inanılmıyacak kadar yüksek fiyatlarla satılmıştır. Bu çılgınca düşkünlük ve israfın önüne geçmek için Holânda Hükümeti işe elkoymak zorunda kalmış, lâle ticaretiyle uğraşanlara sürgün cezası verileceği ve mallarının ellerinden alınacağı ilân edilmişti.

İşte o lâle çılgınlığı devirlerinde bir Holândalı zengin, çok değerli bir tek lâle soğanı için şunları vermişti: 36 çuval buğday, 72 çuval pirinç, 4 inek, 12 koyun, 8 iri domuz, 2 fıçı şarap, 4 fıçı bira, 2 ton tuzlu tereyağı, 100 kalıp peynir, büyük bir gümüş vazo.

Yine zengin bir gemici, bir lâle soğanı için 60 bin metre karelik arazi vermişti.

Bir gün, gemileri bulunan bir zengin adama tayfanın biri bir sandık getirmişti. Patron, bir kenarda oturup yemesi için tayfaya bir tuzlu balıkla ekmek verdi. Fakat tayfa, bahçede yemeğine başlamadan önce, yemek soğanı sanarak bir, iki lâle soğanı kopardı ve doğramağa başladı. Bunu gören patron, nefes nefese koşup geldi, ama iş işten geçmişti. Adamcağız ağlamaklı bir sesle:

— Ey zavallı adam dedi, ne haltettiğini biliyor musun? Senin bir öğle yemeğin bana tam 50 bin franga patladı!...

Şu olay da lâle hastalığının ne derecelere vardığını gösteren güzel ve heyecanlı bir örnektir:

Holândalı zengin bir çiftlik sahibi, dünyada bir eşi daha bulunmıyan ve herkesin takdirle seyretmeğe geldiği bir lâle soğanına sahip olduğu için pek böbürleniyordu. Bir gün meraklının biri bu zengine gelerek Amsterdam civarında bir köyde bu lâlenin tıpkısını gördüğünü söyledi. Zengin:

— Yanılmış olmıyasın, dedi.

— Hiç şüphem yok, yemin edebilirim!...

Ertesi sabah, lâle meraklısı zengin, bir posta arabasına atlayıp kendisine söylenen yere vardı, lâle sahibini buldu:

— Lâlenizi bana gösterirseniz minnettarınız olurum, dedi. Köylü:

— Hay hay, memnuniyetle!... cevabını verdi ve ziyaretçiyi bahçesine götürdü. Ziyaretçi, birdenbire hayretler içinde haykırdı:

— Aman Allahım, olur şey değil, benimkinin aynı!...

— Nasıl, sizin lâleniz mi? İşte bu olamaz! Zira Avrupa'da bir tane olan bu lâle benimdir.

— Size aksini iddia eden oldu mu dostum!... Elbette sizin! Bunun içindir ki, buralara kadar geldim. Onu sizden satın almak istiyorum.

— İmkânsız!...

— Elli altın vereyim!

— Hayır, olmaz!...

— Altmış!

— Asla!

— Yetmiş!...

— Hayır, hayır, bir kere daha söyliyeyim ki, onu satmak niyetinde değilim!

Bu sırada bir adam gelerek köylünün kulağına bir şeyler fısıldadı. Köylü, birkaç dakika için müsaade istiyerek oradan ayrıldı. Fakat on beş dakika sonra geri döndüğü zaman karısını, çocuklarını ve lâle meraklısı ziyaretçiyi evin salonunda bir arada buldu. Köylü, ailesi efradına dönerek :

— Bu efendi, dedi, lâlelerin kıraliçesi olan lâlemizi satın almak istiyor.

Bütün aile hep bir ağızdan bağırdı :

— Satmayız onu!... Bu çiçeği her gün karşımızda görmek bizim en büyük zevkimizdir.

— Misafirimiz bana yüz altın teklif ediyor.

— Bizim paraya ihtiyacımız yok!...

— Doğru söylüyorsunuz. Bu para bizim için çok önemsizdir. Fakat biraz önce bana birisi gelerek Tomas Verman'ın, aşağı yukarı bu para kadar bir borç için yakalandığını ve hapsedileceğini söyledi. Biliyorsunuz ki Tomas Verman, kalabalık bir ailenin reisidir, günü gününe çalışarak çoluğunu çocuğunu geçindirir. Hapse girerse onlara kim bakar? Ben bu efendinin teklif ettiği parayı alıp Tomas'a vermek istiyorum.

Aile, yine hep bir ağızdan:

— Aaaa! Öyleyse lâleyi hemen verelim! dedi. Zavallı Tomas serbest bırakılsın!...

Köylü yabancı adama döndü :

— Konuşulanları duydunuz! Lâleyi yüz altına size satıyorum! ...

Lâle hastası, hemen para kesesini çıkarıp masanın üzerine 100 altını saydı. Köylü de lâleyi getirip kendisine teslim etti. Yabancı adam soğanı eline alır almaz yere koydu ve ayağiyle iyice ezdi, ezdi!...

Herkes hayretler içinde bu tuhaf hareketi seyrediyordu. Bu adam, muhakkak delinin biriydi. Fakat seyahatının gayesini açıkladıktan sonra anlaşıldı ki, o, bir deli değil, bir lâle hastasıydı. Dünyada gurur duyulacak birçok şey varken bütün düşüncesi bir başkasında bulunmıyan bir lâle soğanına sahip olmaktı. **Enver N. GÖKŞEN**

KIRLANGIÇ

Ödümü koparacaksın küçük kırlangıç,
Ne kadar da alçaktan uçuyorsun.
Bir sağımdan geçiyorsun, bir solumdan,
Rüzgârdan daha hızlı koşuyorsun.

Ödümü koparacaksın küçük kırlangıç,
Bu nasıl delice uçmak.
Korkuyorum kırılacak kanatların,
Dallara, ağaçlara, çarpacak.
Sakın sen ölme güzel kırlangıcım, sonra
Telgraf tellerine kim konacak ?...

Sabih ŞENDİL

★ ★

Nice yıllara

Kiralık Tarla

AYI ile tavşan birbirlerine komşuydular. Beraberce güzel güzel geçiniyorlardı. Bayan tavşan, yavruları büyümeye başlayınca, onlara yiyecek yetiştirmek için daha büyük yer ekip, daha çok ürün almak istedi. Komşusu ayıya giderek :

— Tarlanı bir yıl için bana kiraya verir misin, diye sordu.

— Olur kardeşim, seni bunca zamandır tanırım, hatırını kırmak istemem.

— Peki ne kadar kira istiyorsun?

Ayı çok aç gözlü bir hayvandı. Tavşandan kira istese çok para veremiyeceğini biliyordu. Hem de bu işten kârlı çıkmayı aklına koymuştu.

— Ben senden para alamam, ayıp olur, dedi. Senin daha hoşuna gidecek bir teklifim var. Tarlanın kirasına karşılık olarak beni ürününe ortak etmelisin.

— Kabul, ürünün ne kadarını istiyorsun?

— Yetiştireceğin bitkilerin yalnız üst kısmını.

Böylece anlaştılar. Tavşan kısa zamanda tarlasını sürüp ekti. Yaz gelince tarladan ürünü kaldıracağı zaman ayıyı çağırdı.

— Bak ayı kardeş, dedi. Patateslerimiz çok güzel oldu. Yeşil yaprakları çok büyük. Sen onları istiyordun değil mi? Pazarlığımız öyleydi. Yapraklarla sapları götür de toprağın altından patateslerimi çıkarayım.

Bu sözleri duyunca ayının çok canı sıkıldı. Tavşanın kurnaz davranıp tarlaya patates ekeceği hiç hatırına gelmemişti.

Tavşan ikinci bir yıl için tarlayı tekrar kiralamak istedi. Ayı bu sefer açıkgöz davranmak niyetindeydi.

— Kira olarak ürünün alt kısmını istiyorum, dedi. Üstü senin olsun.

Tavşan biraz düşündükten sonra bu şartı da kabul etti.

Hasat zamanı ayı tarlaya gidince yaptığı pazarlıkta bu sefer de kârlı çıkmadığını anladı. Tavşan tarlaya buğday ekmişti. Başakları kendisi aldı, sapları ayıya verdi.

Ayı öfkesinden deliye dönmüştü.

— Sen bu yıl gününü görürsün, diye söyleniyordu. Ürünün hem altını, hem üstünü alacağım. Orta kısımda nasıl olsa bir şey bulunmaz.

Kurnaz tavşan üçüncü yıl da ayıyı aldattı. Tarlaya ne ekti biliyor musunuz? Mısır... Bunun en üstü yaprak, en altı saptı. Yalnız ortada bulunan mısır koçanları tavşanın payına düşmüştü.

Çocuk Dostu Bir Yazar

«ALİCE Harikalar Diyarında» adlı kitabı okudunuz mu? Bu kitabı okuyan her çocuk mutlaka çok tatlı dakikalar yaşamıştır.

Okumaya doyulmıyan bu kitabın yazarı Lewis Carroll nasıl bir insandı biliyor musunuz? Bir sürü eğlenceli hikâyeyi eğlenceli bir kitap haline sokan bu adamın aklından zoru mu vardı, yoksa başka işi olmadığı için böyle şeylerle mi uğraşıyordu? Tam tersine, Lewis Carroll akıllı, ağırbaşlı bir insandı.

Asıl adı Charles Lutwidge Dodgson'du. Oxford Üniversitesinde matematik profesörlüğü yapıyordu. Matematik hakkında ders kitapları yazmıştı. Ayrıca İngiltere kilisesine bağlı bir din adamı idi. Yalnız vaiz vermekten hoşlanmazdı. Biraz utangaç ve çekingen bir adamdı. Kendi yaşındaki insanlarla pek kolay dost olamazdı. Ama çocukların yanında bambaşka bir insan gibi olur, hepsinin çabucak gönlünü kazanırdı. Kendi çocuğu yoktu. Onun için her çocuğu sever, hele küçük kızlara bayılırdı.

En yakın arkadaşları, Oxford Üniversitesi dekanlarından Liddell'in üç küçük kızıydı. Onlarla türlü oyunlar oynar, masallar anlatır, kendi yazdığı çocuk şiirlerini okurdu. Herhalde hiçbir çocuğun bu kadar eğlenceli bir oyun arkadaşı olmamıştır.

Bir gün, Charles Dodgson üç kardeşi kayıkla ırmakta gezdiriyordu. Çocuklar ırmak boyunu iyi bilirlerdi. Çok geçmeden canları sıkılmaya başladı. Bir tanesinin adı Alice idi. Dodgson'a :

— Ne olur, bize bir hikâye anlatır mısınız, dedi.

Charles Dodgson, küçük kıza baktı. Gözlerinde bir parıltı belirmişti.

— Peki anlatayım, dedi. Anlatacağım hikâye Alice adında küçük bir kızın başından geçmiş. Bu kızın bir gün öğleden sonra çok canı sıkılıyormuş...

Böylece hikâyeye başlıyarak tatlı tatlı anlattı :

— Hikâyedeki Alice, içinde hiç resim olmıyan bir kitapta ablasının hoşuna gidecek neler bulunduğunu merak ediyormuş. O böyle düşünürken yanından kendi kendine konuşan bir tavşan geçmiş...

Adam, Alice'in karşısına çıkan sırıtkan kediyi, bunun birdenbire ortadan kaybolmasını anlatırken kayıktaki çocukların hayretten ağızları bir karış açılmıştı. Hayran hayran dinliyorlardı.

Hikâyeci biraz sonra dinlenmek için durdu.

— Gerisini başka bir zaman anlatayım, dedi.

Çocuklar hep birden : «Ne olur, bugün anlatın,» diye

hikâyenin sonunu merakla beklediklerini görünce konuşmaya devam etti. Ne zaman yarıda bırakmıya kalksa çocuklar sabırsızlanıyor, daha anlatmasını istiyorlardı.

Böylece, bu üç çocuk, Alice'in Harikalar Diyarındaki maceralarını kayıkla gezerken ve ırmağın bir kenarında kahvaltı ederlerken dinlediler. O akşam evlerine döndükleri zaman Alice, Charles Dodgson'un yanından ayrılmadı.

— Bu hikâyeyi çok sevdim, diyordu. Bir kitapta yazılı olursa durmadan okurum. O benim hikâyem. Kahramanın adı Alice. Ne olur onu bana yazar mısınız?

Edith de bu kitabın içine resimler yapması için yalvarıyor :

— Resimler her zaman bize yaptıklarınız gibi komik olsun, diyordu.

Dodgson sözünü tuttu. Büyük bir deftere hikâyeyi yazarak küçük şiirlerle, hoş resimlerle süsledi. Alice bu hediyeyi alınca ne kadar sevindi bilemezsiniz. Bütün arkadaşlarına gösterdi. Onlar da çok beğendiler.

Kitabı bastırmak Dodgson'un hiç aklından geçmiyordu. Küçük Alice'i sevindirmek için yazmıştı, o kadar. Ama kitabı gören bir arkadaşı bunu mutlaka bastırmasını söyledi. Kendi çizdiği resimleri beğenmediği için iyi bir ressama güzel resimler yaptırdı. Artık kitap basılmaya hazırdı. Yalnız bir mesele kalmıştı. Memlekette matematik kitaplarıyla tanınmış bir profesör ve din adamı, küçük çocuklar için yazdığı eğlenceli bir kitabın başına kendi adını koyamazdı. Birkaç yıl önce bir mizah mecmuasına şiirler ve hikâyeler yazarken «Lewis Carroll» adını kullanmıştı. Bu kitap için de aynı ad işine yaradı.

Lewis Carroll'un «Alice Harikalar Diyarında» adlı kitabı bütün dünyada ün kazandı. Ona benzer birçok kitap daha yazdı. Asıl adıyla bastırdığı matematik kitaplarının sayısı da çoğaldı.

Charles Dodgson, eğlenceli çocuk hikâyeleri yazdığını küçük dostlarından başka hiç kimseye söylemek istemezdi. Kendisini tanıyan çocuklar, bu kadar güzel kitapları başka bir insanın yazamıyacağını bilirlerdi zaten...

Bunları Biliyor muydunuz?

YİYECEKLER BOZULMADAN NASIL SAKLANIR?

Yiyeceklerimizin bozulmasına, çürümesine, ekşimesine sebep olan şeyler küfler mayalar ve diğer çeşitli klorofilsiz bitkilerdir. Yiyecekler konserve edilirken ısıtmak suretiyle bu gibi zararlı canlılar öldürülür. Ondan sonra konserve kullanılıncaya kadar bir daha açılmaz. Kuru yiyecekler çok dayanır. Çünkü bunların içinde klorofilsiz bitkilerin gelişmesine yetecek kadar su bulunmaz. Soğuk yerlerde saklanan yiyecekler de kolay kolay bozulmaz. Çünkü maya, küf gibi zararlı bitkiler, bakteriler yeter derecede sıcaklık olmayınca büyüyüp zarar yapmazlar.

SALDIRGAN BİTKİ

Brezilya'da su içinde yetişen sümbüle benzer mor bir çiçek vardır. Bu bitki bazı meraklılar tarafından yıllarca önce İngiltereye getirilip üretilmişti. Bir zaman sonra İngiltere'de bu bitki o kadar çoğaldı ki, ulaştırmada büyük önemi olan bazı akar suları kapladı. Su yollarının tıkanması memlekette büyük karışıklıklara yol açabilirdi. Bu sebepten su yollarının temizlenmesi ve bu bitkinin ortadan kaldırılabilmesi büyük masraflara mal oldu.

Son yıllarda aynı tehlike Afrika'da da baş gösterdi. Bu bitki yüzünden Kongo nehrinin bazı yerlerinden nehirde işliyen gemiler ve balıkçı kayıkları geçemez oldular. Geçen yıl bu saldırgan bitki, Nil nehrine de el uzatmış, oraya yayılmaya çalışıyormuş.

İlk bakışta insana zararsız görünen bu su bitkisinin dünyaya bu kadar zarar vermesine bazı düşüncesiz kimseler sebep olmuştur. Bitki tabii çevresinden ayrılınca alabildiğine çoğalmıştır. Bunun gibi, ne şekilde olursa olsun tabiattaki dengeyi bozmak hiçbir zaman iyi sonuç vermez.

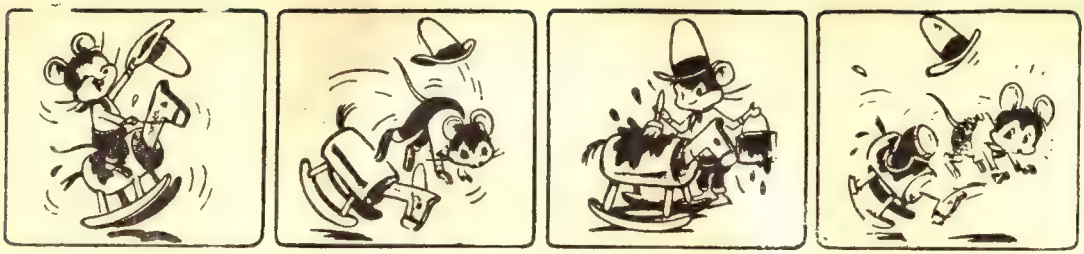

GÜLELİM

BÜYÜTME HASTALIĞI

Alev — Öğretmenim, sokaktan dağ gibi bir kamyon geçti, gördünüz mü?

Öğretmen — Sana kırk bin kere söyledim Alev. Her şeyi bu kadar büyütme diye.

★

KAÇ TÜRLÜ DİŞ

Öğretmen tabiat bilgisi dersinde uzun uzun dişleri anlatmıştı. Dersin sonuna doğru dersi hiç dinlememiş bir öğrenciye sordu:

— Kaç türlü diş vardır?

— (Biraz düşündükten sonra) Sağlam diş, çürük diş, takma diş...

Öğretmen — Fatoş, sana üç tane elma versem, birini yesen, kaç elman kalır?

Fatoş — Üç.

Öğretmen — Aman nasıl olur?

Fatoş — İkisi elimde, biri karnımda olur.

★

CEZADAN SONRA

Osman her zaman «gidiyorum» diyeceğine «gidiyom» derdi. Öğretmeni onun konuşmasını düzeltmek için çok uğraşmıştı, ama çocuk «gidiyom» demekten bir türlü vazgeçmiyordu. Sabrı tükenen öğretmen bir gün Osmanı akşam üstü okul kapanınca cezaya bıraktı.

— Osman arkadaşların gittikten sonra bir kâğıda yüz kere «gidiyorum» yaz. Benim masamın üstüne koy. Ondan sonra evine gidersin. Ben yarın sabah erkenden gelip yazdığın şeye bakacağım.

Osman öğretmenin sözünü dinledi. Yüz kere güzelce «gidiyorum» yazdı. Ödevi bitince kâğıdın altına şöyle bir not yazarak öğretmenin masasının üstüne bıraktı.

«Öğretmenim, isterseniz sayın, tam yüz kere gidiyorum yazdım. Şimdi ödevim bitti. Artık eve gidiyom.»

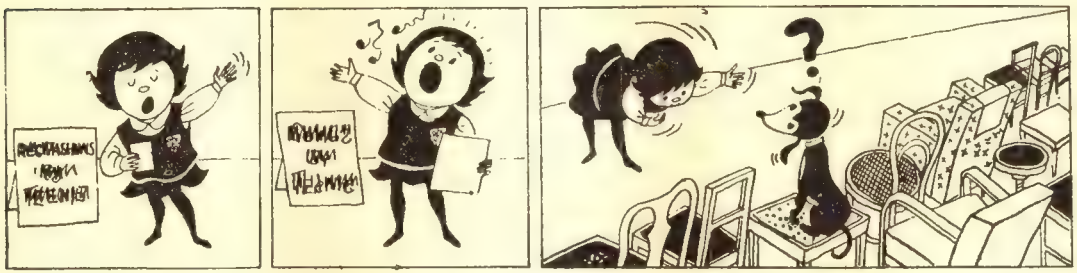

Eski Yunanda Okul

THERAS yedi yaşına basmıştı, artık okula gidecekti. Çocukların yedi yaşında okula başlaması âdetti. O gün evde herkes heyecanlanmıştı, fakat en çok heyecan duyan Therastı. Çünkü o güne kadar Theras ya annesi ile ve hizmetçilerle evde oturur, yahut kapıdan uzaklaşmadan evin önünde oynayabilirdi. Şimdi artık o da başka çocuklarla beraber okula gidecek, sık sık babası ile şehirde dolaşabilecekti. Daha şimdiden kendini büyümüş sayıyordu. Şehirde dolaşmak Theras'ın en çok sevdiği şeydi. Zira dünyanın en güzel şehrinde yaşıyordu.

Orası öyle büyük bir şehir değildi; herkes birbirini tanırdı. Kimin babası kim, amca oğulları kimler olduğunu herkes bilirdi. Orası öyle pek zengin bir yer de sayılmazdı. Theras'ın babasının basit bir evi vardı. Akrabaları da sade bir hayat yaşıyorlardı. Ama bu şehirde dünyada gelip geçen en akıllı ve en meşhur adamlar yetişmiş, en güzel binalar yapılmıştı. Burası Atina şehriydi, uzun yıllar önce gelişmişti.

Theras heyecanlıydı. Evin içinde dolaşıp duruyor, ikide bir :

— Vakit geldi mi, diye soruyordu.

Annesi, çocuk okula başlıyacağı için hem seviniyor, hem üzülüyordu. Çünkü bundan sonra Atina kanunlarına göre, evin çocuğu olmaktan çıkacak, şehir hayatına artık o da karışmaya başlamış olacaktı.

Theras'ın babası Pheidon adında uzun boylu bir adamla odaya girdi. Theras'a :

— Lampon, senin pedagogun olacak, dedi. Sonra yanında dimdik duran adama dönerek : «Lampon, aman oğlumu iyi koru,» diye tembihte bulundu.

Bundan sonra Theras'ı pedagogu Lampon okula götürecek, yazı tahtası görevini goren, üstüne balmumu sıvanmış levhayı, yazı yazdığı kalemi, «lir» adı verilen çalgısını taşıyacaktı. Pedagog, çocuğu tehlikelerden korur, suç sayılacak bir şey yaparsa cezalandırabilirdi. Bu adamlar esirler arasından seçilirdi. Lampon, Theras doğmadan önce satın alınmıştı.

Babası, Theras'a güzel bir lir verdi. Okula gidince bunu çalmasını öğrenecekti. Lirin telleri çok parlaktı. Tellerin altında güzel bir resim vardı. Çocuk babasına teşekkür ederek çalgıyı sevinçle göğsüne bastırdı.

Okula geç kalmamaları gerekiyordu. Annesi Theras'ın kısa elbisesinin üstüne pelerinini giydirdi. Evde her zaman yalın ayak dolaşır, sokağa çıkarken sandallarını giyerdi. Küçük kızkardeşlerini ve annesini öperek evden çıktı.

Babası yolda elinden tutuyor, pedagog arkalarından geliyordu. Pheidon, oğlunu okula ilk defa kendisi götürüp öğretmenle konuşmak istiyordu. Geçtikleri sokaklar çok dardı. Atinalılar evlerine sokağa bakan pencere yapmazlardı. Sadece kapılar sokağa açılırdı. Halk, kendi evlerini ve sokakları yaparken özenmezdi. Mimarlar bütün hünerlerini tanrılar için yapılan tapınaklarda gösterirlerdi. Bu mermer tapınaklar çok parlak renklere boyanır, duvarlarına kabartmalar yapılır, güzel heykellerle süslenirdi. Bunların hepsi Akropolis denilen bir tepede bulunuyordu.

YAĞMUR ORMANLARI

Dünyanın en yağışlı bölgeleri ekvator üstünde veya ekvatora yakındır. Buralarda yüksek sıcaklık ve bol yağış «yağmur ormanları» adı verilen son derece sık bir bitki örtüsünün meydana gelmesine sebep olmuştur. Yağmur ormanlarında ağaçların boyları çok yüksektir. Üst kısımlarındaki dallar o kadar sıktır ki âdeta ormanın üstü dal ve yapraklardan yapılmış bir damla örtülü gibi görünür. Güneş ışıkları bu damdan geçerek ağaçların dibine kadar inemez. Damın altındaki hava çok nemlidir. Sarmaşık cinsinden çok çeşitli bitkiler ağaç gövdelerine sarılarak yükselir. Bazı orkideler kendilerine lâzım olan suyu yalnız topraktan değil, doğrudan doğruya havadan da alırlar.

SUN'İ SİS

Bazı filmlerde rastladığınız sisli sahneler nasıl yapılıyor biliyor musunuz?

Karbon dioksit gazı özel bir makinada sıcak gazyağı ile karıştırılarak ince bir borudan havaya fışkırtılır. Elde edilen karışım havadan ağırdır ve havanın içinde pek çabuk yayılma özelliğine sahiptir. 80 cm kadar uzunluktaki sis makinesi stüdyonun içinde dolaştırılarak istenilen koyulukta bir sis meydana getirilir.

YAVRULARINI NASIL TAŞIYABİLİRLER?

Kuğu ve dalgıç kuşu denilen bir cins kuş yavrularını sırtlarında taşırlar. Bazı maymunlar, bazı karınca yiyenler de yavrularını sırtlarında taşırlar. Yavru düşmemek için annesinin tüylerine sıkıca tutunur. Kedi köpek gibi hayvanlar yavrularını ağızlarıyla tutarak taşırlar. Kediler yavrusunu ensesinden, köpekler sırtından tutar. Sincap yavrusu sırt üstü taşınır. Anne yavrunun karnındaki deriden tutar, yavru da kuyruğunu annesinin boynuna dolar. Ayı, yavrusunun başını ağzına alıp taşır. Bunu o kadar dikkatli yapar ki yavrunun canı hiç acımaz.

MÜZEDE ÇALIŞAN BÖCEKLER

Dünyanın en meşhur müzelerinden biri olan Londradaki Bristish Museum'un Tabiat Tarihi bölümünde küçük hayvanların iskeletlerini temizleyip saklamak için son günlere kadar bilinen usul kaynatmaktı. Şimdi bu iş bir böceğe verilmiş. Kınkanatlılardan «Dermestes» adındaki bir böcek henüz tırtıl halindeyken bu işi pek iyi görüyormuş. Müzenin bahçesinde bir yer hazırlıyarak bu böceklerden üretmişler. Bunlar kendilerine verilen iskeletlerin kemiklerine yapışık etleri yiyerek kemikleri tertemiz yapıyorlarmış.

Theras, güneş ışığı altında parlıyan tapınaklara bakarak :

— Ne olur baba, beni bir gün Akropolis'e götür, diye yalvardı. Artık oraya gidecek kadar büyüdüm.

Babası, okula gitmediği bir gün bütün tapınakları gezdireceğine söz verdi.

«Agora» adı verilen pazar meydanına geldiler. Burası aydınlık, eğlenceli, kalabalık bir yerdi. Theras bir türlü buradan çıkmak istemiyordu. Bir tarafta üstü kapalı, sıra sıra sütunlu bir yer vardı. Sütunların arkasındaki duvara, Truva şehrini alan kahramanların resimleri yapılmıştı. Bazan, uzak ülkelerden bu resimleri görmeye gelenler olurdu. Pheidon, evdeki iki küçük kızına fırında pişirilerek sertleştirilmiş toprak bebekler aldı. Pazarda, tanıdıklarıyla selâmlaşıyor, hepsine, oğlunu okula götürdüğünü söylüyordu.

O devirde Atina'da çok çeşitli okullar vardı. Bunların hepsi küçüktü. Theras'ın gittiği okul otuz kişilikti. Ön tarafı sütunlu, bol güneş alan bir yerdi burası. Ayrıca pedagogların ders zamanı çocukları beklerken oturdukları bir oda daha vardı. Atina'da okul, tiyatro, mahkeme çalışmaları, kısaca her şey açık havada yapılırdı. İnsanları sağlam ve neşeliydi.

Okulun duvarlarında çocukların çalgıları, pelerinleri, yazı levhaları asılıydı. Öğrenciler mermer sıralarda oturuyordu. Öğretmen asık suratlı bir adamdı. Suçlu olsalar da, olmasalar da aklına estikçe çocukları döverdi.

Kaşlarını çatarak Theras'a baktı. Babasına :

— Oğlunuz şarkı söylemesini biliyor mu, diye sordu.

— Ben ona bir şarkı öğretmiştim, ama aradan bir yıl geçti. Akıllı çocuktur, burada da öğrenir.

Atina'da erkek çocukların şarkı söylemesine çok önem verilirdi. Eğer güzel şarkı söylerse korolara katılır, bayram günleri yapılan törenlerde yer alırdı. Böyle zamanlarda en beğenilen koroya bir mükâfat verilir, korodaki çocukların aileleri bundan çok gurur duyardı. Bu başarıların şehrin şerefini yükselttiği düşünülürdü. Onun için öğretmen, «şarkı söylemesini biliyor mu?» diye sormuştu.

Theras söze karışarak :

— Baba ben şarkı söylüyorum, dedi.

Diğer çocuklar birbirlerine bakarak gülüşmeğe başladılar. Öğretmen :

— Susun, diye bağırdı. Theras, haydi bildiğin bir şarkıyı söyle bakalım. Kliniias, sen de lir çal.

Theras, elinden geldiği kadar güzel söylemeye gayret etti. Şarkısında uzun bir hikâye anlatıyordu : İthacalı Telemachus'un babası Odysseus, çok uzun süren savaşlara katılmak için tahtını bırakarak yanındaki kahramanlarla denize açılmıştı. Onun öldüğünü sanan hırsızlar evine girip mallarını yağma ettiler, çocuğun annesini korkuttular. Telemachus bunlara çok kızıyordu, ama bir sürü alçak insanların arasında bir çocuk ne yapabilirdi? Bunun üzerine Athena adındaki tanrıça, bir erkek kılığına girerek Telemachus'le konuştu. Babasının hayatta olduğunu anlattı. Çocuk böylece cesaretlenerek babasını seven adamları gizlice topladı. Kimseye görünmeden bir gemiyle adadan kaçtılar. Odysseus'u buldular, tahtını yeniden eline geçirmesini sağladılar.

Theras şarkıyı tiz bir sesle söylemişti. Her yerde çalgıya uymamıştı, ama sesi dokunaklıydı. Şarkı bitince babasının yanına koşarak nefes nefese :

— Babacığım, dedi. Siz de denizde kaybolsaydınız, bir kayığa atlar sizi aramaya çıkardım.

Bu sözlerle şarkı Pheidon'un hoşuna gitmişti.

— Şarkıyı kimden öğrendin, diye sordu.

— Sizden.

— Nasıl olur? Ben sana bu şarkıyı hiç söylemedim

— Bir gece evde ziyafet veriyordunuz. O zaman söylemiştiniz, kapının arkasından dinledim.

— Ama misafirler gelmeden önce seni yatırmıştık.

— Evet, yatırmıştınız, ama uykum kaçtı, kalktım.

Theras'ın gizlice yatağından kalkarak kapının arkasından konuşulanları dinlemesi büyük bir kabahat sayılırdı, ama babası şarkıyı bir kere duyup öğrenmesine öyle şaşmıştı ki, çocuğa kızmak aklına bile gelmedi.

DİL KÖŞESİ

ATA SÖZLERİ

Aşağıda 10 tane ata sözü var. Fakat bunlar ikiye bölünmüştür : Baş kısımları sol tarafta harflerle gösterilmiş, noktalarla ayrılan son kısımları sağ tarafta rakamlarla belirtilmişitir; ancak bu ikincilerin sırası karışıktır. Dikkatle okursanız bunlardan hangilerinin sol tarafta, hangi kısımları tamamlayıp birer ata sözü vücuda getirdiğini bulabilirsiniz.

A	Her ışıldayan	5	yosun tutmaz.	1
B	Atı alan	7	zararla oturur.	2
C	Görülen köye	10	yol gösteren çok olur.	3
Ç	Yuvarlanan taş	1	kapağını buldu.	4
D	Ak akçe	9	altın değildir.	5
E	Armut piş	8	ömrü kısa sürer.	6
F	Araba kırılınca	3	Üsküdarı geçti.	7
G	Öfke ile kalkan	2	ağzıma düş.	8
H	Yırtıcı kuşun	6	kara gün içindir.	9
I	Tencere yuvarlandı	4	kılavuz istemez.	10

★

PEKİTLİ SIFATLAR

Aşağıda harflerle gösterilen ön-takıların kendi başlarına bir anlamları yoktur, ama sağ tarafta rakamlarla belirtilen sıfatların başlarına takılınca onların anlamlarına ayrı bir kuvvet verirler. Burada karışık sıralanmış olan bu sıfatların hangi öntakılarla kullanılabileceğini, dikkatle okursanız, kolayca bulursunuz.

A	Bem	6	belli	1
B	Yem	4	temiz	2
C	Sap	9	kara	3
Ç	Kıp	7	yeşil	4
D	Kap	3	boş	5
E	Dip	8	beyaz	6
F	Ter	2	kırmızı	7
G	Yam	10	diri	8
H	Bes	1	sarı	9
I	Bom	5	yassı	10

(Cevap : 48 sayfada)

KOLEKSİYON DUVAR

ANNESİ Turgay'a :

— Senin bu odanı nasıl temizliyeceğim, diye söyleniyordu. Kendimi bir dere yatağına düşmüş sanıyorum. İnsan bu kadar taşı odaya koyar mı?

Gerçekten çocuğun odasının her yerinde yığın yığın, şekil şekil, renk renk taş ve kaya parçaları duruyordu. Turgay bunlarla koleksiyon yapıyordu, ama diğer çocuklarınkine benzemiyen, annesinin hiç hoşuna gitmiyen bir koleksiyon.

— Sana son defa söylüyorum Turgay, dedi. Bu kaya parçalarının hepsini odadan çıkaracaksın. Bir tane bile kalmıyacak. Yarın duvarları badana ettireceğim. Koleksiyonunu istersen babanın bahçe âletlerini koyduğu kulübeye taşı.

Çocuk çok üzgündü :

— Ama anneciğim, koleksiyonumu oraya koyarsam kimse görmez ki, diye söylendi. Bak bu sarı taş ne güzel. En çok bunu seviyorum. Toros dağlarından gelmişti. Bunu da ben Uludağda buldum.

Annesi :

— Taşların gerçekten güzel, ama bunlar yatak odasına yakışmıyor, dedi. Akşam babana sorarsın. Belki o, daha iyi bir yer bulur.

O akşam Turgay babasını kapıda karşıladı. Annesinin, koleksiyonunu yatak odasında bırakmasına izin vermediğini anlattı. Babası biraz düşündükten sonra :

— Taşlarınla, bahçedeki şu çiçeklerin yanına niçin bir duvar yapmıyorsun, dedi. Ne dersin, güzel olmaz mı?

Turgay taşlarını bahçede bırakmaya razı olmuyordu, ama sonunda, herkes görsün diye, babasının dediği gibi bir duvar yapmıya karar verdi. Ertesi günü öğleye kadar bu işle uğraştı. Büyük taşları duvarın altına, küçükleri üstüne koydu. En sevdiği sarı taşı, sokaktan bakınca kolayca göze çarpıyordu.

Aradan günler geçti. Çocuğun canı taşlarını görmek istedikçe duvarın karşısına geçiyor, hepsine birer birer bakıyordu. Bir gün kapı çalındı. Orta yaşlı bir adam bahçedeki renk renk taşlardan yapılma duvarı soruyordu.

— Bu taşların her biri başka renk, dedi. Nereden bulduğunuzu çok merak ettim.

Koleksiyonuyla ilgilenilmesi Turgay'ın çok hoşuna gitti. Bütün taşları birer birer nereden ele geçirdiğini anlattı. Adam bunları çocuktan boşuna öğrenmemişti. Kendisi kayalar üzerinde araştırma yapan bir bilgindi. Çocuğa :

— Aferin oğlum, dedi. Koleksiyonun zenginleştikçe bu alanda bilgilerin artar. Ben sana taşlarını sınıflandırmana yardım edeyim. Şu sarı taş var ya, o çok kıymetlidir. Pek güç bulunur.

Turgay, bu değerli bilginle dostluğunu ilerletti. Ondan birçok şeyler öğrendi. Toprak altında bulunan çeşitli maden cevherlerini tanıdı. Annesiyle babası ise onun koleksiyon merakının geçici bir heves değil, faydalı bilgiler öğrenmesine yaradığını görünce, güzel bir vitrin satın aldılar. Turgay taşlarını bunun içine dizdi. Üstlerine etiketler yapıştırıp adlarını yazdı. Artık, evlerine gelen misafirlere, arkadaşlarına koleksiyonunu gösterirken, annesi ile babasının göğsü kabarıyordu.

Çeşitli taşları, mineralleri araştırıp, güzel bir koleksiyon yapmak belki sizin de hoşunuza gider. Yalnız böyle bir koleksiyona başlarken Turgay'ın eskiden yaptığı gibi oradan buradan bir sürü taş toplayıp yatak odanıza doldurmayın. En iyisi koleksiyona başlamadan önce onun nasıl değerlendirilebileceğini öğrenmektir. İlk önce dikkat edilecek şey koleksiyonu meydana getirecek örneklerin birbirine yakın büyüklükte seçilmiş olmasıdır. Bunun için umumiyetle kabul edilen standart ölçü şudur : Boy 10 cm, en 7,5 cm, kalınlık 5 cm. Bulacağınız örnekleri ya bir rafa dizin, ya da geniş bir kutunun içine bölmeler yaparak onlara yerleştirin. Bazı kayaları parçalamak için küçük bir kazmanız olma-

lıdır. Taplattaki birçok maddelerin en küçük parçaları doğal olarak bazı geometrik şekillerde bulunur. Bunlara billûr denir. Bilginler billûrları inceliyerek kültelerin içindeki çeşitli minarellerin neler olduğunu bulabilirler. Siz de bulduğunuz taşların billûrlarını görmek isterseniz iyi bir mercek edinin

Koleksiyonunuzu yaparken en önemli şey, bulacağınız kültelerin cinslerini anlıyabilmektir. Bunun için mutlaka külteler hakkında temel bir bilgiye ihtiyaç vardır.

Yeryüzünde bulunan bütün külteler genel olarak üç kısma ayrılır.

1. **Katılaşım külteleri :** Bunlar volkanlardan çıkan lâvların, yani mağmanın soğumasından meydana gelmiştir. Billûrları küçüktür. Bu çeşit taşlar ya cam gibi düz olur, yahut da billûrların arası gözeneklidir. Gözenekler lâvın içinde bulunan ve külte katılaşırken uçup giden gazların yerinde kalmıştır. Eğer mağma lâv halinde dışarıya akmadan başka kültelerin altında soğursa, bu soğuma olayı uzun sürer ve büyük billûrlar meydana gelir.

Granit katılaşım kültelerindendir. İçinde üç çeşit mineral bulunur : Fedispat (pembe billûrlar), kuvars (beyaz), mika (siyah yaprakçılar şeklindedir.)

2. **Tortul külteler :** Bunların yapısı tabakalıdır. Akar sular kum, çakıl ve toprak taşırlar. Bunlar zamanla suyun dibine çökelir. Bazan suyun içinde erimiş olan maddeler de çökelir ve böylece zamanla dipte katılaşarak tortul külteleri meydana getirir. Kireç taşı, kum taşı misal olarak verilebilir.

3. **Metamorfik külteler :** Bunlar katılaşım külteleri ile tortul kültelerin büyük sıcaklık ve basınç altında kalarak değişmesinden meydana gelir. Bu olaya **metamorfizma** denir. Kireç taşı metamorfizma ile mermer haline geçmiştir. Mermerin üstündeki damarlar kireç taşının içinde yabancı maddeler bulunduğunu gösterir. Metamorfik kültelerin mermerden başka pek çok çeşidi vardır.

Bulacağınız kültelerin bu üç gruptan hangisine ait olduğunu tâyin etmek ve ne olduğunu anlamak kolay bir iş değildir. Bu, ancak bilgilerinizi derinleştirmeniz ve resimli kitap ve ansiklopedilerden faydalanmanızla mümkün olabilir.

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ?

KLOROFİLSİZ BİTKİ

Maya yeşil olmıyan, yani klorofilsiz bir bitkidir. Bu bitki şekerle beslenir. Bu yüzden içinde şeker olan meyva sularında maya adı verilen bu bitkiler kolaylıkla büyürler. Bunlar büyürken şekeri alkole çevirir. Alkollü içkiler bu şeklide mayalandırma yoluyla yapılır. Alkol mayanın çıkardığı bir artık maddedir.

Maya en çok ekmek yapmakta kullanılır. Una su ile maya katılınca, maya karbon dioksit gazı çıkarır. Bu gaz küçük kabarcıklar meydana getirerek hamurun kabarmasına sebep olur. Mayadan aynı anda alkol de çıkar. Ekmek pişerken bu alkol ve karbon dioksit ekmeğin içinde kalmaz, fırının havasına karışır.

ÇAY AĞACI

Çay ağacı ekildikten kaç yıl sonra ürün vermeye başlar ve verimi kaç yıl sürer?

Çay fidanlarının ekiminden üç yıl geçmeden ürün alınmaz. İlk iki yıl verimi azdır. Bundan sonra çoğalır. Bir ağaçtan ortalama 50 yıl faydalanılır. Bir yılda alınan ürün sayısı iklime göre değişir. En elverişli iklimlerde 10 günde bir, serin yerlerde ise yılda bir ürün alınır. Yılda ortalama 3-4 ürün normal sayılır.

YABANİ PİRİNÇ

Dünyanın neresinde kendi kendine yetişen yabani pirinç vardır?

Güney Kanada ile A. B. D. nin batısında durgun sularda, bataklık ve göllerin kenarlarında, nehir sularının taşarak kapladığı topraklarda yabani pirinç görülür. Kuzey Amerika yerlileri eskiden bu sularda kayıkla dolaşarak pirinç toplarlardı. Bu çok kolay bir işti. Pirinç başaklarını sapından tutarak kayığın içine silkerlerdi.

PARA BİRİKTİREN KAZANIR

Hele parasını Yapı ve Kredi Bankası'nın İkramiyeli Aile Cüzdanında biriktiren daha çok kazanır. Her çekilişte Yapı ve Kredi Bankasından birçok çocuğa apartman dairesi ve çeşitli para ikramiyeleri çıkıyor.

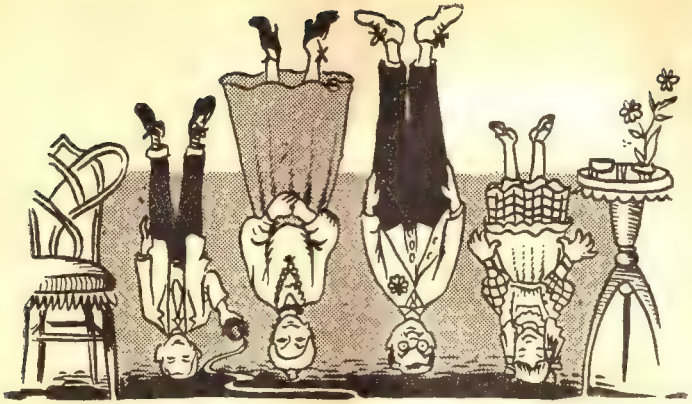

GÜLÜNÇ FOTOĞRAF

BİR gün, Suna ile Selçuk bahçede oynuyorlardı. Bunlar çok şen, güler yüzlü çocuklardı. Anneleriyle babaları da iyi insanlardı. Bahçenin önündeki sokaktan yaşlı bir fotoğrafçı geçiyordu. Çocuklardan birine:

— Çok susadım yavrum, diye seslendi. Bana biraz su verir misin?

Çocuk hemen koşup annesine haber verdi. Kadın kapıya çıkarak fotoğrafçıya:

— Uzaklardan geliyorsunuz galiba, dedi. Buyurun içeriye, karnınızı doyurur, su içer, biraz dinlenirsiniz.

Adam, ev sahibinin misafirperverliğini, nezaketini görünce pek memnun oldu. Çocuklar da annelerine yardım ederek güzel bir sofra hazırladılar. Hep beraber oturup neşeyle yemeklerini yediler.

Fotoğrafçı, yemekten sonra bütün aileyi yanına çağırarak :

— Beni çok iyi ağırladınız, teşekkür ederim, dedi. Ben de sizin güzel bir resminizi çekmek istiyorum.

Herkes bu sözü duyunca çok sevindi. Çocuklar yerlerinde duramıyorlardı. Anneleri saçlarını taradı. Üstlerini başlarını düzeltti. Babaları da en yeni elbisesini giymişti. Fotoğrafçının karşısına geçince, bir türlü nasıl poz vereceklerini bilemediler. İki çocuğu öne koydular. Tam resim çekileceği sırada Suna :

— Durun, diye bağırdı. Annem arkada kaldı. Elbisesi görünmiyecek.

Böylece ortalık yeniden karıştı. Fotoğrafçı onların karar vermesini beklemek için bir yere oturdu. Gözlerini kapadı, bir anda uyuyakaldı. Çok yorgundu adamcağız.

Resim çektirecekler en sonunda bir karara varabildiler. Hepsi yanyana duracaklar, aynı derecede görüneceklerdi. Hazır olmuşlardı, ama fotoğrafçıyı uyandırmaya kıyamıyorlardı. Selçuk :

— Adamcağızı rahatsız etmiyelim, dedi. Ben şu kordonun ucundaki şeye basarak resmi çekerim.

Fotoğraf makinasının üstündeki siyah örtünün içine başını soktu.

— Hayret, diye söylendi. Hepiniz baş aşağı görünüyorsunuz.

Babası da yanına gelip baktı. O da aynı şekilde görmüştü.

— Bu fotoğraf makinası çok eski, dedi. Bozuk galiba. Sakın resmimiz baş aşağı çıkmasın. Buna bir çare bulmalıyız.

Hepsi birden aynı şeyi düşünmüşlerdi.

— Mademki düz durunca resim baş aşağı çıkıyor, o halde biz baş aşağı duralım da resim düz çıksın.

Böylece yeniden poz verdiler. Bu şekilde durmak çok zor oluyordu, ama ne kadar güçlük çektiklerini belli etmeden güzel çıkmak için tatlı tatlı gülümsediler. Selçuk siyah örtünün altına girip son bir defa baktı. Bu sefer hepsi düz çıkacaktı. Hemen kendisi de annesinin yanına geçip baş aşağı durdu. «Bir, iki, üç» diyerek elindeki kordonun ucundaki düğmeye bastı. Resim çekildi.

Fotoğrafçı uykusundan uyandığı zaman resmi çektiklerini söylediler. Adam :

— Öyleyse filmi hemen banyo yapayım, dedi.

Filmi karanlık bir yerde banyo yapınca şaşkına döndü. Hemen yanlarına koşaşarak :

— Bu resim ters çıkmış, dedi. Nasıl çektiniz bir türlü anlıyamadım.

Resmi nasıl çektiklerini anlattılar. Fotoğrafçı :

— Benim fotoğraf makinasından bakınca insanlar ters görünür, ama resim doğru çıkar, dedi. Asıl sizin resminiz şimdi ters çıkmış.

Ters olmasına bakmadan bütün aile resmi çok beğendiler. Çok değişik bir resimdi. Üstünden bakınca insanlar düz görünüyordu, ama bu sefer de eşyalar tavandan sarkıyormuş gibi oluyordu. Böylece resmin nasıl tutulacağını bilemediklerinden, iki tarafından bakılması resmi gösterdikleri kimselerin çok hoşuna gidiyordu.

BİLMECE BULMACA...

	1	2	3	4	5	6	7	8
1	İ	S	T	A	N	B	U	L
2	N		A	M	İ	R		
3	A	X	V	Â		E	Z	A
4	T	Ü	L		A	Z	İ	M
5		R	A	X		İ		İ
6	N	E		A	S	L	A	N
7	A	K	İ	M		Y		
8	Y		N	A	C	A	K	

Soldan sağa :

1 - Türkiyenin en büyük şehri 2 - Emir verme yetkisi olan 3 - Bir güz meyvası, Eziyet 4 - İnce perde, Cesaret 5 - Demiryolu, 6 - Tersi genişlik, Vahşi bir hayvan 7 - Bir ay 8 - Kısa saplı odun baltası.

Yukardan aşağı :

1 - Keçinin huyu, Nefesli bir çalgı 2 - Kalb 3 - Bir kumar şekli, Ayı yuvası 4 - İki gözü görmez, Yırtığa konulan 5 - Tersi hayvan yuvası 6 - Kahvesiyle meşhur bir devlet 7 - Tersi belirti 8 - Her duadan sonra söylenir.

Hazırlayan :
Cengiz Uncuoğlu

BİLMECE - BİLDİRMECE

Bir fıçım var
İçinde iki türlü suyum var

Yumurta

•

Bulmaca, buldurmaca
El üstünde kaydırmaca

Sabun

•

Aşağı iner kıkır kıkır
Gözyaşı döker yukarı çıkarken
Şıpır şıpır

Kuyu kovası

•

Mavi Atlas
Üstünde altın tas

Gökyüzü ve Güneş

•

Sıra sıra devler
Birbirini geveler

Kiremit

★

HANGİ YOLDAN GEÇECEK?

Resimdeki maymun balıklara yem veriyor. Her balığın yemi almak için hangi yoldan geçeceğini bulabilir misiniz?

«KİM BİLİYOR?» UN CEVAPLARI

1. Andorra, Pirene dağlarında, Monaco Riviera'da, Liechtenstein Avusturya ile İsviçre arasında, San Marino Apeninlerde.

2. Bundan 100 yıl kadar önce İskandinavyalı gemiciler Grönland Adasına geçmişler, oradan da Kuzey Amerika'ya inmişlerdi.

3. Kanguru yavrusu doğduğu zaman 2,5 - 3 cm boyundadır. Dışardan gelecek tehlikelerden korunması, üşümemesi için büyüyünceye kadar annesinin kesesinde durur.

4. Beş önemli şart vardır : Hava, su, ışık, içinde bitkiye yetecek maden tuzları olan bir toprak, büyümeye yarayacak uygun bir sıcaklık.

5. Hayır. Bakteriler gözle görülmiyecek kadar küçük bitkilerdir. Bunların ancak hastalık meydana getirenleri mikrop sayılır. Mikropların da hepsi bakteri değildir. Bazı mikroplar mikroskopla görülebilen çok küçük hayvanlardır.

6. Merserize, pamuk ipliğine kostik soda ile parlaklık vererek yapılır. Bu kimyasal işlem ipliğin sağlamlığını artırır, iyi boya tutmasını sağlar.

7. Bunların 1400 tanesi görülmüştür. O kadar küçüktürler ki, hepsi birleşse orta büyüklükte bir gezegen olmaz.

★

43. sayfadaki «DİL KÖŞESİ» CEVAPLARI

ATASÖZLERİ

A/5, B/7, C/10, Ç/1, D/9, E/8, F/3, G/2, H/6, I/4.

PEKİTLİ SIFATLAR

A/6, B/4, C/9, Ç/7, D/3, E/8, F/2, G/10, H/1, I/5.

HEDİYELİK KİTAPLAR

Allah Rahatlık Versin

İşte size yeni Doğan Kardeş kitabı...

İçinde biribirinden güzel, biribirinden heyecanlı 48 hikâye var.

Bundan önce yayınlanan bütün hediyelik kitaplarımız gibi bu da ciltli, renkli kapaklı, iyi kâğıtlı ve bol resimli bir kitap...

Doğum, tatil, sınıf geçme, bayram, yılbaşı hediyesi olarak verilebilecek en güzel, en faydalı, en kalıcı hediye Doğan Kardeş'in bu hediyelik kitapları olduğunu daima hatırlayınız. Bir kilo çikolatanın 45 lira olduğu bir zamanda, Doğan Kardeş hediyelik kitapları hâlâ 10 liradır!

Yeni Okumaya Başlıyan Kardeşlerimiz İçin

8

Grimm Masalı

daha

1. Pembe Gül ile Al Gül
2. Rapunzel
3. Demir Adam
4. Iğ, Mekik ve Iğne
5. Danseden Pabuçlar
6. Su Perileri
7. Karga Burunlu Kıral
8. Üç Dil.

Herbiri güzel kâğıda basılmış bol resimli, renkli karton kapaklı. Her cilt 1 lira. Bunlar da hediye edilebilecek kadar güzel ve şıktır. Doğan Kardeş Yayınevine posta pulu gönderen kardeşlerimize hemen yollanır.

HAYVAN DOSTLARI

Figen Öroğlu

Emel Acığlı

İsmail Ersaraç

Vedat Hendekli

Şule Başol

Sevil Arıkan

Kadri Malyemez

Sema Savaş

Ali Bert

Sevim Malyemez

Leylâ Demir

Osman Çiftçi

Halil Erdem

Semih Çedikçi

İlhan Üre

Metin Azuz

Sevtap Coşkun

Utku Çil

Sabahat Köksal

Celâl Karsan

Selma Çedikçi

Korhan Gümüş

İbrahim Aygen

Ferrah Karacaoğlu

Süleyman Uçak

ACEMİ BERBER

ANNESİ Lâle'ye üç lira vererek :

— Bu parayı al, dedi. Ben berbere söyledim. Yarım saat sonra gider saçını kestirirsin.

Lâle evden çıkarken annesi arkasından seslendi :

— Sakın geç kalma. Berbere söylemeyi unutma. Saçının uzunluğu kulaklarından iki parmak aşağıda olacak.

Lâle, berbere gitmeden arkadaşı Yener'in evine uğradı. Yener, elindeki parayı görüp kızın berbere saç kestirmeye gideceğini öğrenince :

— Bu çok para, dedi. Ben kız olsam bir saç kestirmek için bu kadar para vermezdim. Biliyor musun üç liraya dünya kadar dondurma alınır.

— Bir sürü çikolata da alınır.

İki çocuk birbirlerine bakarak düşünmeye başladılar. Lâle :

— Benim saçım, düz, çok kolay kesilir, dedi.

— İstersen ben keseyim, ama beğenmezsen karışmam.

Az sonra Lâle evin arka kapısının basamağında oturuyordu. Gözlerini sımsıkı kapatmıştı. Yener'in elinde bir makas vardı. Lâle :

— Kulaklarımdan iki parmak aşağıda olacak, dedi.

Yener saçını kesmeye başladı.

— Oldu mu?

— Bilmiyorum. Dur bakayım. Daha düzelmek lâzım. İki tarafın uzunluğu bir değil galiba. Sol taraf kısaltılmak istiyor, ama ne kadar kısaltayım bilmem ki...

Lâle :

— O kolay, dedi. Şu kordeleyi başımın etrafından dolayıp bağla.

Yener kordeleyi sımsıkı bağladı. Kızcağız zorlukla nefes alabiliyordu. Bundan sonra saçın bir tarafından kesmeye başladı.

Lâle :

— Burnumu tıkadın, nefes alamıyorum, diye söylendi.

Yener saçının arkasını keserken Lâle kordeleyi alnına doğru kaldırdı.

— Yener öteki yana gelince tekrar indiririm, diye düşünüyordu.

Yener heyecanla bağırdı :

— Ne yaptın? kordeleyi yerinden oynatmışsın. Ben bu tarafı da ona göre kestim. Gördün mü şimdi, saçın bir tarafı kısa oldu.

Kız eliyle saçını yokladı. Bir yanı neredeyse Yener'inki kadar kısalmıştı.

— Çok kötü, diye söylendi. Annem şimdi ne kızacak bir bilsen.

Ağlamaya başladı. Yener de çok üzgündü.

— Ağlama Lâle, dedi. Ben seninle gelip annene her şeyi anlatır, kabahatin bende olduğunu söylerim.

Lâle eve girerken elleriyle yüzünü kapamış, hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Bereket versin annesi onun bu halini görünce kızmadı.

— Ne ise, olan olmuş bir kere, dedi. Ama bu kılıkta dolaşamazsın. Bütün saçını en kısa yerine göre düzeltmekten başka çare yok. Bir de ben deneyeyim.

Lâle'nin saçı bu sefer kısacık olmuştu, ama kesilişi düzgündü. Kadıncağız özenerek güzelce taramıştı.

Yener, Lâle'nin saçının güzel olduğunu görünce rahat bir nefes aldı. Annesi ise :

— İyi ki, saçını kısa kestik Lâle, diyordu. Sana çok yakıştı. Elimden berberlik geliyormuş da haberim yokmuş meğer.

AVCI DAYININ MACERALARI

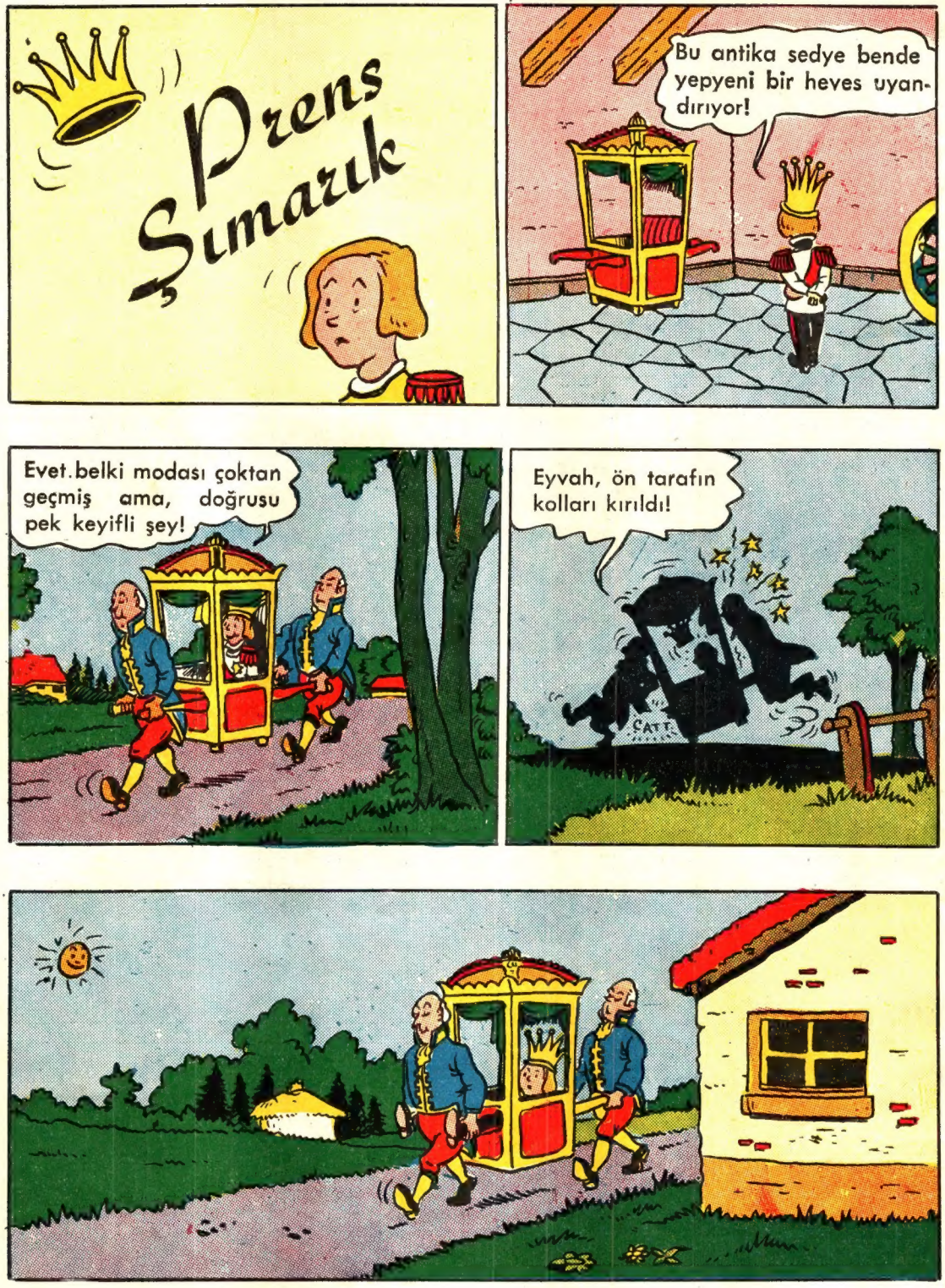

Doğan Kardeş Yapı ve Kredi Bankasının bir kültür hizmetidir.